

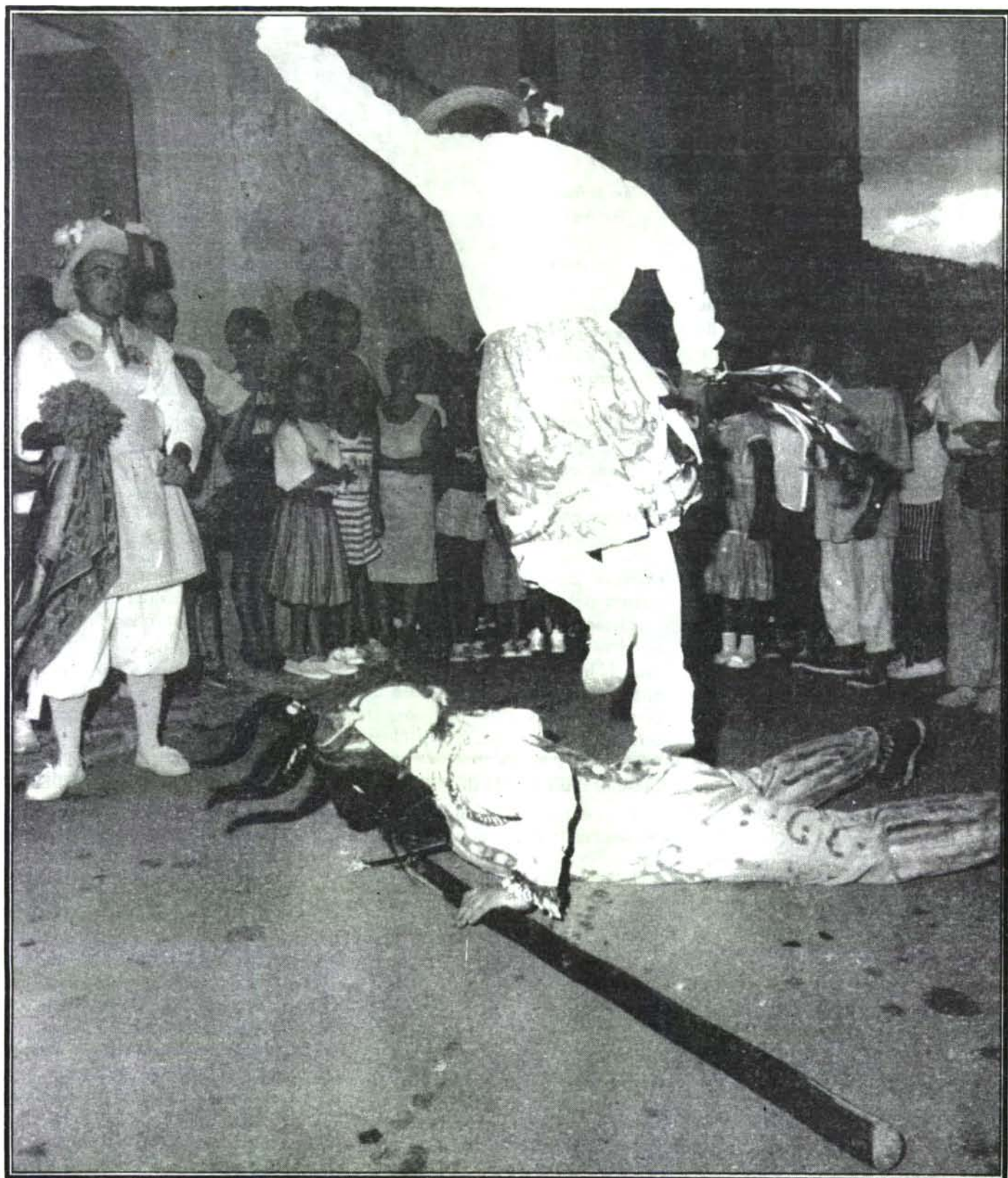
BONA PAU

PREMS
TORONA

Núm. 450 Any XXXVIII

MONTUÏRI

AGOST 1990

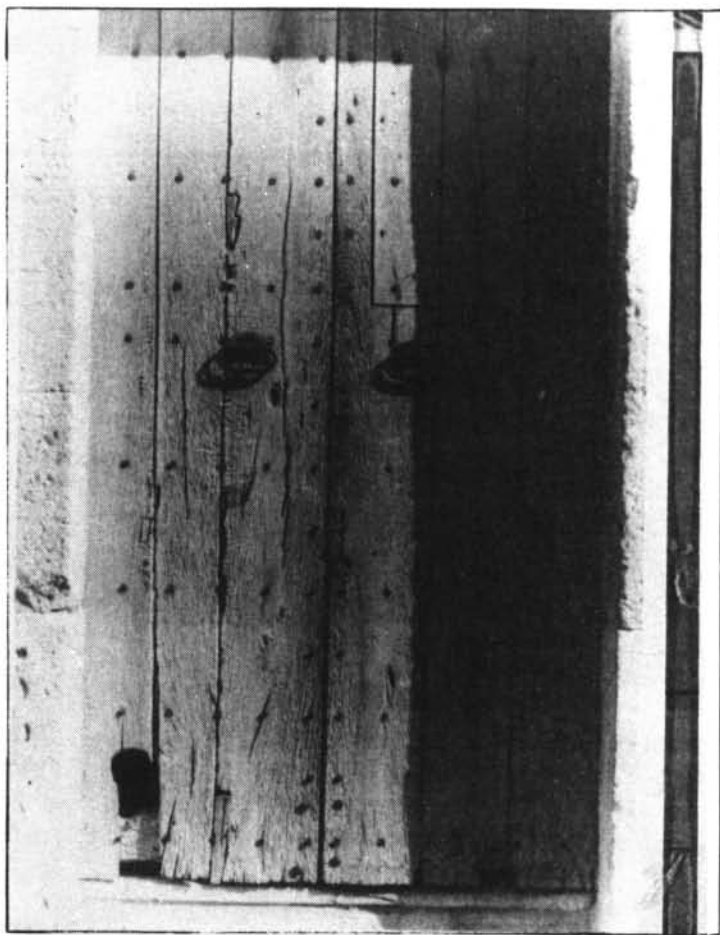

El jurament dels càrrecs municipals al segle XVI

Avui volem presentar un escrit del segle XVII en el qual es pot veure quina era la fórmula de jurament que empraven en aquell temps els càrrecs municipals per prendre possessió d'aquells. No sabem per ara si complien amb tot el que juraven, però si aquesta mateixa fórmula s'utilitzàs avui en dia, molts dels actuals anirien directament a l'infern.

"Vosaltres, honors de la present vila de Montuïri ara novament elegits i nominats, mediant decret donat per l'Excel.lentíssima i Reial Audiència per regir i estar en l'obligació de regidors de dita vila que haven d'assistir per espai de dos anys o fins el beneplàcit de dita Reial Audiència a tot lo govern i útil de la present vila, jurau a Nostro Senyor Déu Jesucrist, sobre los quatre Sants i Sagrats Evagelis ab vostres mans corporalment de grat tocats en mà i poder de l'honor Batle Reial en esta vila, per la naturalesa i fidelitat que són tenguts a Déu Nostro Senyor Jesucrist i al Rei Senyor Nostro que segons Déu i vostres consciències mirareu amb tota puntualitat per lo bé i utilitat de la present universitat i vila i singulars de la mateixa i que de tot vostre poder i saber procurareu la utilitat i comú profit de la present vila i dels habitants d'aquella, i esquivareu emperò totes coses inútils i danyoses a dita vila i no rebreu per raó del vostre ofici, presents, salaris ni donatius, etc. i en fer les eleccions i votar les altres coses que a vosaltres especen vos cureu bé i leialment, amb tota puntualitat i voluntat, odi, rancúnia i temor a part posada i si lo contrari faceu

*Com si fossin
reliquies,
encara
podem veure,
a certes cases,
portes d'alzina
carregades
d'anys;
testimonis
muts
que han
vist passar,
des de segles
enrera,
generacions
d'estadans*

(lo que Déu no vulla) que totes virtuts del cel siguin en testimoni i acusació i condemnaió contra vosaltres en lo dia que sereu en lo judi (1) de Déu Nostro Senyor i guardeu bé i rectament que així sereu judiciats com per vosaltres serà regit i governat i Déu Nostro

Senyor don a cascú de vosaltres "cognitio vera" (2) per ser bon regidor i governar la present universitat (3)".

Guillem Mas Miralles

- (1) Judici.
(2) Vertader coneixement.
(3) Municipi.

CREACIÓ D'UN SERVEI DE PROMOCIÓ ECONÒMICA DE LA MANCOMUNITAT DES PLA

El passat mes de juny, la Comunitat des Pla de Mallorca va posar en marxa un Servei de Promoció Econòmica amb l'objectiu de promoure accions que possibilitin el Desenvolupament Econòmic des Pla.

S'han programat aquestes accions:

Formatives: Planificació de cursos de formació, Escoles-taller, etc.

Informatives: Informació sobre línies d'ajut, tant per les empreses com per les Corporacions locals; així també informació sobre tipus de contracte, tràmits de legalització d'empreses, etc. Altres actuacions en aquest sentit, serien també l'assessorament per la creació de noves empreses.

Promoció: Promoció de l'artesania local, a través de l'assistència a fires, promoció del turisme local, posada en marxa de projectes que puguin significar la creació de riquesa pels municipis de la Mancomunitat.

Mes endavant es té planejat la creació d'una borsa de treball amb la finalitat d'acollir totes les ofertes i demandes de feina, registrar-les i facilitar el contacte empresari-treballador.

Pel bon funcionament de la borsa se sollicita la col·laboració d'associacions empresarials, INEM, Ajuntaments i altres.

La seu d'aquest Servei de Promoció és a l'Ajuntament de Petra (C/ Hospital, 24), telèfon 83 00 34.

PORTADA

EL TRIOMF DE LA DAMA O EL DIMONI, ETERN PERDEDOR

*(Ens ho recorden cada any les
antiquíssimes danses dels Cossiers)*

Creure a la carta

Poc a poc el subjectivisme ha anat creant al nostre entorn la convicció que "de lo que faig no n'he de donar compte a ningú", o que "la meva consciència em basta". Dins aquest context s'ha dit que a molts dels nostres "feels" els anava bé "creure a la carta".

¿Què vol dir això? Senzillament, que cadascú es tria el seu plat, aquell que millor li va, o el que li cau per l'ull dret. Un selecciona allò que li convé creure o que li costa poc. Expressions com "jo me confés directament amb Déu" o "vaig a missa quan en tenc ganes", són exponent clar que el subjectivisme dins la religió s'hi ha escolat amb tota la seva verinada. El que compta és la meva raó, el meu afecte, el meu interès, el meu estat d'ànim.

Hi ha persones que no s'acosten mai per l'església, però quan tenen un fill, volen batiar-lo encara que no oferesquin garanties d'educarlo en la fe.

Hi ha parelles que diuen que no creuen en l'Església perquè "fa més guapo".

Hi ha gent que per principi rebutja els ensenyaments de l'Església i els critica, però quan li convé argumenta dient que el Papa ha dit tal cosa i s'ha de complir.

Hi ha creients a qui no ha interessat descobrir el sentit comunitari dels sacraments i reclamen la seva missa, la seva pròpia celebració, apel·lant a uns drets adquirits pel fet d'esser batiats.

¿No és tot això voler "creure a la carta"? ¿No és aquest un dels mals dels nostres dies?

Només el sentit d'Església-comunitat ens durà a descobrir que en moltes d'ocasions el fet més pràctic, convenient, assenyalat i fins i tot cristià, és escollir el "menú del dia".

Andreu Genovari

Facem festa

Facem festa, perquè fer festa és indicatiu d'alegria, i els montuïrers, cada any, quan arriba el mes d'agost, al mateix temps que ens sentim més del poble, ens agermanam de bell nou a l'entorn de Sant Bartomeu.

Facem festa malgrat els temps hagin canviat i els costums d'avui siguin molt diferents als d'antany. La recordança de Sant Bartomeu rebrota i el desig de festa ressorgeix com si fos el més transcendental esdeveniment anual, llegat dels nostres avantpassats.

Facem festa encara que no sia més que per transmetre a les noves generacions l'antiquíssima tradició que s'ha anat conservant any rera any, i així restar inserits dins la mateixa roda.

Facem festa al·loant tot quant representa per als montuïrers Sant Bartomeu, dins el marc d'un poble que sap fruir d'unes festes tan típiques i nostres, com arrelades estan dins el més fons del nostre ser.

Facem festa ressuscitant l'estimació a la nostra vila i participant de la bulla i esbargiments programats per a aquest esdeveniment, encara que no sia més que per fomentar la tendresa cap al poble que ens va veure néixer o el racó que ens va encobeir.

Facem festa amb tanta satisfacció com si es tractàs d'un rite màgic que cada any hem de renovar gojosament a la darrerria del mes d'agost.

Facem festa tornant revivre aquells dies de brillantor i gaubança mitjançant uns signes tan característics com la revetla, els balls, els Cossiers, l'Ofici, la música, les rodelles, els coets, les xeremies...

Facem festa gaudint de Sant Bartomeu; sortiguem al carrer mostrant la unió amb tots els veïns; identifiquem-nos uns amb els altres oblidant ofenses i expressant un any més el nostre sentiment montuïrer.

Facem festa així... molts d'anys!

Onofre Arbona

Juan José López Viñas, "Juanjo"

Ha desenvolupat el paper de "dimoni" amb il·lusió, durant els darrers set anys

El "dimoni" no és vertaderament la figura estelar en el ball dels "Cossiers", però possiblement és la més fascinant, la que atreu bona part de les mirades dels petits i de la joventut. És, sens dubte, el personatge al·lucinant sense el qual, els "Cossiers" no tendrien el sentit que se'ls atribueix i per altra part a les nostres festes patronals els manca l'element més singular, que els dona realç.

Aquests darrers set anys ha interpretat el paper de "dimoni" a Montuïri, una persona excel·lent, simpàtica, humana: En Juan José López Viñas, "Juanjo" per als amics. Ara té 31 anys i, com molts de montuïrers, no viu permanentment a la vila, sinó que resideix a Ciutat i aquí hi ve els caps de setmana.

El topàrem i com que vérem que no era als assaigs dels "Cossiers", li demanàrem el per què d'aquesta absència. Així ens contestà:

—En els primers anys que era "dimoni" hi anava sempre, però ara ja no tant, sols un poc per no perdre els punts.

—¿També t'entrenes per fer tantes corregudes?

—Abans, sí; però des de fa dos anys, no.

—¿Sues molt dins el vestit de dimoni?

—Sí; durant el temps de les festes m'aprim devers tres o quatre quilos.

—¿Penses seguir molt de temps fent de "dimoni"?

—Fins que pugui i tengui forces.

—¿Recordes qualche caiguda espectacular?

—De jo, no; ara dels qui tenia davant, sí. Per exemple un que quan davallàvem pel carrer del Pujol cap a Plaça, corria tan aviat que quan es va girar cap enrera, va pegar al disc de direcció prohibida... i ja vos podeu suposar...

—¿Com vares tenir la idea de fer-te "dimoni"?

—Realment la idea no va esser meua, sinó que entrenava al·lots per l'esport.

En "Juanjo" és l'home que es troba cobert pel vestit de "dimoni"

Em començaren a parlar de l'assumpte i em brindaren el paper de "dimoni"... Vaig dir que sí, però suposava que seria de "cachondeo"; però quan en "Pepillo" es va fer mal, em cridaren i no em donaren altra alternativa. S'havien de quedar sense "dimoni", i vaig haver de dir que sí. I així vaig començar.

—¿Ja sabies, des d'un principi, com havies d'actuar per esser un bon "dimoni"?

—No; vaig haver de demanar com ho havia de fer. El primer any estava empegueït i vaig anar a canviar-me a una caseta d'Es Dau; i quan vaig haver de sortir vaig pensar que només sabia córrer, i clar, vaig haver de demanar quan era que m'havia de tirar en terra, etc., fins que vaig agafar la roda. I des de llavors, tot ha anat bé.

—¿Quina cosa creus que assusta més a la gent: la carota o les corretjades?

"Durant el temps de les festes, m'aprim tres o quatre quilos"

No li fa por passar per davall les rodelles

—Segons les edats: als petits, la carota; als majors, les corretjades.

—El vestit, ¿necessita molt d'esment?

—Si no el cuides, et cau el picarol, o un botó, o la "careta", que ja no s'agunta així com toca... petites coses com aquestes.

—¿Com ho fas net perquè no es despinti?

—El deix en remull un dia amb aigua i suavitzant i després l'estenc perquè s'eixugui.

—¿Recordes alguna anècdota?

—Més que anècdotes, coses que m'han passat. Per exemple hi va haver un any que quatre jovenots de fora poble començaren a dir-me coses, i clar, com que jo tenia dit que el "dimoni" no es posa amb ningú, no sabia que fer; i vaig decidir-me per pegar-los amb les corretjades. Hi va haver gent que no hi va estar d'acord i ja podeu pensar quina es va "muntar".

—¿Encara n'hi ha més?

—Sí. Una vegada una al·lota em va fer la traveta i quasi vaig caure. I en aquell moment que anava a caure vaig pensar que si amb aquella caiguda s'hagués perdut una carota que té 100 ò 200 anys d'història... i clar, també la vaig ventar... i també hi va tornar haver contradiccions i molt de trull. Uns deien que el "dimoni" ha de pegar i altres que no, etc.

—¿No et fa por passar per davall les rodelles?

—No, perquè el vestit està banyat i a més, és molt gruixut.

—¿Vols afegir qualche cosa més?

—Que esper seguir fent molt d'anys de "dimoni".

Ma. Antònia Rigo
Maria Cerdà

Jaume Cloquell Gomila, "Cigala"

Amb l'afany de conèixer món, se n'ha anat dues vegades a Alemanya a treballar i ja hi torna a ser

Aquesta vegada hem topat un montuïrer que des de fa uns anys caplleva per Alemanya: En Jaume Cloquell Gomila, "Cigala". Un jove inquiet, de 25 anys, fener, que no va trobar en el nostre país allò que el satisfés i se n'anà a altres terres no sols per descobrir món, sinó sobretot intentant compaure's a si mateix.

—¿Quin temps fa, Jaume, que te n'anares a Alemanya?

—Ja hi he anat dues vegades. La primera fou a finals del 88. Aleshores vaig estar-hi 6 ò 7 mesos, concretament fins a principis de juliol del 89. Després, la segona vegada, vaig tornar partir en el gener del 90, i he vingut ara.

—¿On has estat?

—La primera vegada a un lloc bastant al nord, un poblet que es diu Altena; està situat devora Dortmund. La segona vegada he anat a Düsseldorf.

—¿Com i per què et decidires a anar-te'n a Alemanya?

—Supòs que volia veure si hi havia coses que em satisfessin més que les que hi havia a Mallorca. Almanco en aquell moment, el que volia era per a altres coses, conèixer altres llocs...

—¿Què fas per allà?

—Som cambrer. Allà he trobat altres oportunitats que m'han ajudat a formar-me com a cambrer

—¿Què és el que més t'ha agradat d'aquesta experiència?

—M'han agradat moltes coses, però sobretot tot quant fa referència a les relacions és allò que més m'ha agradat.

—¿Hi ha molta dificultat pel que fa a l'idioma?

—Sí; l'alemany té molt poques semblances amb el mallorquí i amb el castellà. Però en canvi té unes bases de gramàtica, les quals,

estudiant-les, es pot aprendre fàcilment l'idioma. Si un estudia, aprèn les paraules i la manera de pronunciar. A més, estant allà, s'agafa molta pràctica.

—Respecte al tracte que han tengut o teniu els mallorquins en aquell país, ¿què ens podries dir?

—La reacció que han tengut amb mi, la gent alemanya en general, és bastant positiva, de tal manera que no m'he sentit discriminat, ni tan sols m'han tractat com si fos un inferior. Ara, quan vius a un lloc que no és pròpiament el teu, has de considerar que estàs en una tal situació que és a tu a qui correspon adaptar-te, no són ells.

—El temps que et trobaves a Alemanya es va produir l'obertura del mur. ¿Què deia la gent d'això?

—La gran majoria de germànics estan molt il·lusionats en la reunificació alemanya. Supòs que veuen que hi ha problemes, però no perden la confiança.

—¿Hi tornaries?

—Sí; de fet ja hi estic establert. Almanco fins a mitjan plaç pens estar-hi.

—¿Hi trobaves molts d'espanyols?

"Allà no m'hi he sentit discriminat"

"Ara ja estic establert a Alemanya"

—Sí a la ciutat de Düsseldorf hi ha una sèrie de famílies que fa devers 20 anys que són allà; s'han establert sobretot dins el negoci de l'hosteleria.

—¿Quins són els externs que més abunden allà?

—Entre la població estrangera que més s'ha instal·lat allà, s'hi troben turcs, que ha estat una classe treballadora molt important dins les fàbriques alemanyes; també hi ha gent de Iugoslàvia, italians (aquests els que més) i ja més en petites quantitats n'hi ha pràcticament de tot el món: hi ha hindús, de Ceylan, nigerians i molts més, i també espanyols.

—Amb el temps que has estat a Alemanya, ¿te n'has adonat de qualche costum característic?

—Sí en tenen molts. Un d'ells és el de fer una festa molt grossa quan compleixen els anys. El sant, se celebra, però no d'una manera tan grossa.

Maria Antònia

ELS CABLES DE LES FAÇANES ES POSARAN BAIX TERRA

Els cables elèctrics i telefònics, que tant espenyen l'estètica de les façanes, amb el temps s'aniran llevant fins a la total supressió, per posar-los baix terra.

El passat 26 de juny un nodrit grup de batles de la C.A., entre els que hi havia el de Montuïri, es reuniren a Ciutat amb la Consellera de Cultura, la qual els donà compte del pla d'adecentament de façanes, entre el que hi figura un decret que obligarà a GESA i telefònica a fer passar el fils per davall les aceres.

CARTA AL DIRECTOR

Sr. Director de BONA PAU:

Li agrairia la publicació d'aquesta carta dirigida a Salomó, autor de l'article DOS DITS DE SENY del passat mes de Juliol.

En primer lloc el voldria felicitar per l'obtenció del "Premi de Periodisme de Premsa Forana de Mallorca". Sens dubte el prestigi d'aquest premi m'obliga a replicar-li l'escrit del mes passat, ja que les seves opinions poden semblar doblement qualificades.

Com a membre de l'oposició de l'Ajuntament de Montuïri no puc estar d'acord amb l'afirmació posada en boca de rumor, que tant els qui governen com els de l'oposició no en fan ni brot. Això sols ho poden afirmar aquells que no s'acosten pels plenaris o no es prenen la molèstia de llegir les actes. En elles es pot veure com cada mes que hi ha ple-nari, bastants de mesos no se'n convoquen il·legalment, els grups de l'oposició presentem alguna moció o denúncia d'irregularitats. Però, a més a més, davant les mancances del grup que governa, que per si qualcú no ho sap és el Grup Popular, i en un darrer intent per evitar que "tot va com una barca a la deriva", com diu al seu escrit, en una ocasió presentarem tot un programa d'actuació urbanística i protecció del patrimoni, oferint-nos a dur la presidència; i en altre, davant el desgavell de la Comissió d'Hisenda, que també ens oferirem per dur-ne la responsabilitat. En ambdues ocasions la majoria rebutjà els nostres oferiments com consta en acta. No basta que volguem fer feina, ens n'han de deixar fer.

Però com que per fer feina pel poble no és imprescindible esser regidor, o esser regidor no és incompatible per participar com a ciutadans, els dos regidors del PSM els podeu trobar a varies entitats del poble, com la Cooperativa Agrícola, Unió de Pagesos, Caixa Rural, Patronat de Música, Associació de Pares...

Hi ha però en el seu escrit una altra afirmació molt més preocupant "Però en política, del color que sigui, ja se sap: Moltes promeses, i poques ateses". No comprenc com persones informades, amb dos dits de seny, poden caure en aquest fatalisme que es difon actualment, precisament per aquells més ineptes. Com que alguns polítics han estat corruptes, tots són iguals. Com que

Les excursions de la Tercera Edat són ben acollides per la majoria dels que la integren i poden fruit. El 30 de juny un centenar de montuïrers visitaren Sa Dragonera i el 23 de juliol uns 160 anaren a Sa Canova, Formentor, Can Picafort...

alguns governants no compleixen llurs promeses, tots són iguals. En conseqüència, com que tots són iguals, del color que sigui, o bé no hem d'anar a votar, o bé hem de votar als qui governen, perquè els altres tanmateix ho faran igual. ¿Veu, Sr. Salomó, lo perillosa que és aquesta filosofia? ¿Se n'adona que aquesta és la ideologia que ha servit de justificació a tots els dictadors de la història per abolir les eleccions lliures?

Evidentment jo no hi puc estar d'acord i crec que vós tampoc. En la història hem conegut molts casos de persones honestes, al servei del poble fins al punt de deixar-hi la vida. Dins el meu partit, amb quinze anys d'existència, encara és l'hora que ens puguin tirar en cara un cas de corrupció. I finalment, ¿no estan a la vista les obres realitzades

per l'anterior Consistori que no comptà amb una mínima part dels recursos de l'actual? ¿Li pareix just posar-los al mateix nivell de feina i eficàcia?

Sempre s'ha dit que les comparacions són odioses. En aquest cas, a més, han estat injustes i reaccionàries, i si veritablement teniu dos dits de seny i sabiduria salomònica, en lloc de fomentar el passotisme, inciteu als montuïrers a participar activament en la política, a cercar aquells partits polítics o persones que han demostrat esser capaços de cercar el bé comú en compte dels interessos personals.

Per la meua part vos emplaça a justificar que tots els colors polítics hem actuat igual, o rectificar.

*Pere Sampol Mas
Portaveu del Grup Municipal del PSA*

Programa de les festes patronals - Sant Bartomeu 1990

ES PERLLONGARAN DES DEL PRIMER FINS AL DARRER DIUMENGE D'AGOST

Diumenge, 5 d'agost

- A les 15 h. Tirada de guàtleres a Sa Torre.
- A les 22'30 Inauguració del XVIII Torneig de Sa Llum.

Dimecres, 15 d'agost

- A les 19 h. Sortida dels Cossiers i Dimoni.
- A les 21 h. Al saló d'actes de l'Ajuntament, presentació i exposició dels projectes "Rehabilitació zona del Molinar".
- A les 22'30 Concert de la Banda de Música.

Diumenge, 19 d'agost

- A les 18 h. Jinkama "Ràdio Murta".
- A les 22 h. A la Plaça Major, actuació de "Els Nostros", de Sineu. (Diades Culturals "La Caixa")

Dilluns, 20 d'agost

- A les 10 h. Concurs de dibuix a la Plaça Major (Organitzat per l'APA)

Dimarts, 21 d'agost

- A les 18 h. "Trial - Sin", a la Plaça Major (Organitzat per l'A.P.A.).

Dimecres, 22 d'agost

- A les 20 h. Animació infantil a la Plaça Major amb l'actuació del grup "Cucorba". (Diades culturals "La Caixa")

Dijous, 23 d'agost

- A les 11 h. Animació infantil organitzada per la "Cadena Rato", a la Plaça Major.
- A les 18 h. Inauguració de l'exposició de ceràmica creativa de Jean Anne, i de pintura d'Antoni Manzanares, a Ca Na Jerònia Sampol. I al local de "Sa Nostra", inauguració de l'exposició de pintura de Catalina Sastre Pericàs.
- A les 19 h. Sortida dels Cossiers i Dimoni.
- A les 21 h. Completes cantades per

la Coral "Montlliri" i veneració de la relíquia del Sant.

- A les 21'30 Inauguració del nou local de la Biblioteca Municipal, pel President del Consell Insular de Mallorca, Joan Verger Pocoví.
- A les 23 h. Revetlla i concert per la Banda de Música de Montuïri, dirigida per Pere Miralles Roca.
- A les 23'30 Berbena en "Es Dau" amb els conjunts "Geminis" i "Mallorquins".

Divendres, 24 d'agost

- A les 9 h. Albada al so de les xeremies.
- A les 10 h. Sortida dels Cossiers i Dimoni.
- A les 11'30 Ofici solemne. Predicarà Mn. Bartomeu Tauler Valens, rector solidari. Cantarà la Coral "Montlliri" dirigida per Baltasar Fiol, i interpretarà la Missa "Mater Amabilis" del Pare Martorell. Els Cossiers ballaran l'oferta. (La Missa de Sant Bartomeu es transmetrà per "Ràdio Murta", al 104.6 FM).
- A les 13 h. Amollada de coloms pel Club Columbòfil Missatger de Montuïri. Recepció per a tot el poble a l'Ajuntament i ball dels Cossiers.

A les 16 h. Carreres de cavalls a Son Fornés.

- A les 19'30 Partit de futbol. Trofeu Sant Bartomeu.
- A les 22 h. Concert per la Banda de Música.
- A les 23 h. Entrega de trofeus del Campionat de futbol, a la Plaça Major. A continuació, representació de la comèdia "Una i oli" d'En Joan Mas, a càrrec del grup de teatre "Bona Mar".

Dissabte, 25 d'agost

- A les 11'30 A plaça, corregudes de cintes, joies, estirar corda, tomarolles, etc.
- A les 21'30 Ball de bot a la Plaça Major pel grup "Revetlers d'Es Puig d'Inca".
- A les 23'30 Berbena en Es Dau amb els conjunts "Kiwis" i "Laser".

Diumenge, 26 d'agost

- A les 15'30 Tirada de guàtles, a Sa Torre.
- A les 22'30 Vetlada musical amb el grup "Els Valldemossa" (Patrocina "Sa Nostra") i "Altina".
- A les 01'30 Traca final.

L'AJUNTAMENT INFORMA

RESUM DE L'ACTA DEL PLE EXTRAORDINARI CELEBRAT EL 17 DE JULIOL DE 1990

INFOMRES I COMUNICACIONS

El batle donà compte del concert del conjunt "Duncan Dhu" del passat 7 de juliol. I en el que fa referència a l'aspecte econòmic informà que hi ha hagut un guany aproximat de 450.000 pessetes.

El regidor del PSOE, Josep Ma. Munar, en representació del seu grup, exposà que no pensen assistir als plens extraordinaris mentre no es convoquin d'una manera regular els ordinaris, a no ser que sien d'una extraordinària importància.

Pere Sampol, en representació del PSM, participà que si no es fa feina i no es convoquen plens ordinaris és degut a que el batle no els convoca, ja que és ell qui en té la competència. (Fa constar i demana que això quedi en acta, a rel d'un escrit aparegut a BONAPAU).

EXCEDÈNCIA VOLUNTÀRIA

L'Auxiliar Administrativa de l'Ajuntament, Maria Mayol Gomila, sol·licità excedència voluntària per un plaç de dos anys. Després de les corresponents explicacions, el ple ho aprovà per unanimitat.

EXPEDIENT DE BAIXES D'OBLIGACIONS I DRETS

L'Ajuntament prengué l'acord d'aprovar l'expedient de baixes d'obligacions i drets, si bé en aquest cas sols de drets, en concepte de distints tributs, la quantitat dels quals puja a 902.865 pessetes. Aquest expedient s'exposarà al públic durant quinze dies a efectes de reclamacions.

IMPOSTS MUNICIPALS

S'aprovà el compte de recaudació dels impostos municipals i quotes d'altres organismes, el resum del qual és aquest:

Càrrecs	6.278.339 ptes.
Baixes	300.247 "
Ingressos	281.501 "
Pendent	5.696.591 "

NOVA HAMBURGUESERIA

Per unanimitat s'acordà informar favorablement l'expedient d'obertura, instal·lació i funcionament d'una nova hamburgueseria, propietat de Maria Antònia Grimalt Nicolau, situada en el carrer Creu den Gegues, número 9.

FESTES PATRONALS

La Corporació es donà per assabentada i prestà la conformitat al programa i pressupost de les festes patronals de 1990 presentat pel batle. El programa abarca del 5 al 26 d'agost i el pressupost aproximat és de 825.000 ptes.

MOCIÓ DEL P.S.M. SOBRE MULTES DE TRÀFIC URBÀ

Pere Sampol (PSM) presentà una moció, la qual qualificà d'extraordinària importància, ja que, digué ell, "està en joc la llibertat democràtica... tota vegada que s'atropellen els drets dels ciutadans".

Fonamentà la moció considerant el fet com un greu agravi comparatiu (35.000 pessetes són excessives per una falta menor) ja que la sanció fou

posada en base a una denúncia falsa (obstaculitzar greument la circulació); essent també un abús d'autoritat i falsejament de denuncia amb greu perjudici d'un ciutadà.

Després de diferents intervencions de quasi tots el regidors, es votà la moció, essent aquest el resultat:

a) Per 7 vots a favor, 2 abstencions i 1 en contra, s'acordà que l'Ajuntament de Montuïri es personi i presenti les oportunes al·legacions contra la denúncia interposada a Joan Miralles Servera per estacionar vehicle en via urbana (Avingua Es Dau) obstaculitzant greument la circulació, la quantia de la qual puja 35.000 pessetes. Tot això per considerar-la injusta i totalment desproporcionada, tota vegada que el vehicle d'En Miralles, aparcant en doble fila en el carrer més ample de la localitat i un dels manco transitats, en cap moment obstaculitzà greument la circulació. Així l'Ajuntament sol·licitarà la reducció de la sanció fins al mínim, donat que la transgressió pot considerar-se molt lleu.

b) Per 5 vots a favor, 2 abstencions i 3 en contra s'acordà que el batle en nom del ple de l'Ajuntament es dirigeixi al Comandant de la Guàrdia Civil sol·licitant que la Benemèrita es posi a disposició de l'Ajuntament per coordinar el tràfic urba, conjuntament amb la Policia Municipal.

El Batle i la Corporació municipal, amb motiu de Sant Bartomeu, desitgen

a tot el poble

de Montuïri

MOLTS D'ANYS

1

BONES FESTES

S'HA DIT QUE...

... seria bo que es diari de Ciutat "El Dia" transcrivís amb més exactitud ses ressenyes. Dia primer de juliol atribuïa sa direcció de BONA PAU a un senyor ben desconegut a sa nostra redacció. Ignoram com se l'inventaren. I també n'hi havia d'altres, de descuits.

—oOo—

... enguany, per ses festes de Sant Bartomeu no hi haurà pregó de festes. ¿És que no han trobat pregoner o que el volen substituir per un cantant de rock?

—oOo—

... s'ha complert el refrany castellà: "Nunca segundas partes fueron buenas". En aquesta ocasió "Duncan Dhu" va dur gent, però no fou com sa primera vegada.

—oOo—

...segons pareix, s'Ajuntament va empatar econòmicament amb sa vinguda de "Duncan Dhu". Es veu que enguany amb això des mundials s'empat és moda. Llàstima que no tot pugui resoldre's amb penaltis.

—oOo—

... sa gent se demana si es ball des Cossiers d'enguany serà com es dets altres anys. Molts creuen que botaran més feixuc, ara que n'hi ha tants de casats. És que aquests darrers mesos els ha pegat sa casera rabiosa i quasi ja no en queden de fadrins.

—oOo—

...de ses jardineres de plaça no en tindràn alegria! Quan no són es quintos són es "fans" de "Duncan Dhu". Lo cert és que sempre els toca rebre a elles; i pobretes... fan una cara de llàstima!

—oOo—

... es capellans estan disposats a casar parelles encara que sigui en castellà. Ara bé, si es nuviis tan sols no passen per sa rectoria a demanar-ho, es pobres mossens no ho saben fins que sa veïnada els ho conta.

—oOo—

... enguany s'han hagut de promocionar joves esbrinats per fer de dimoni es dia de la Mare de Déu d'Agost. Tot perquè "En Banyeta Verda", es titular,

L'espectacle artístic de llum i color que es gaudia en Es Revolt la nit del 7 de juliol, enaltia més la sonoritat del "Duncan Dhu"

dia 15 no pot esser a la vila. Veurem com se'n desfarà es suplent.

—oOo—

... es poble pot estar satisfet ja que no serà necessari posar contribucions especials per pagar "s'èxit" de "Duncan Dhu".

—oOo—

... degué ser gros lo que se digueren alguns regidors en es darrer ple de s'Ajuntament: No sols ets insults se podien sentir des de plaça, sinó que qualche diari de ciutat se'n va fer ressó. Possiblement qualcú se va desbocar.

—oOo—

... per lo vist tot començà quan es batle digué que no li estranyaven certes postures des PSM. A lo qual es regidors d'aquest partit replicaren molt fort. Entre altres coses el qualificaren de "fascista" i qualche cosa més. I quan foren en es carrer encara continuaren. I tot vengué a rel de sa multa de 35.000 pessetes que ja vàrem retreure en es s'ha dit que... des més passat.

—oOo—

... a conseqüència d'aquesta manera de procedir i de ses "dolces expressions" amb què se tractaren, ja n'hi ha que tenen ben pensat com han de contestar quan els demanin es vot per esser representants des poble a s'Ajuntament.

—oOo—

... és bo posar-se desodorant quan un ha de participar a actes socials, però... vius a no equivocar-se, que s'altre dia una se posà insecticida i, encara que fos "perfumado"... no ho volgueu saber...

—oOo—

... se noces d'En Biel "Xocolater" amb sa "Lloritana" varen esser de pinyol vermell; i lo de vermell no té res que veure amb so partit de sa rosa d'aquest color.

—oOo—

... En Xerrim amb aquesta calor ha perdut es remuc i lo que fa es fer migdiada a s'ombra de ses cases, com ses ovelles en aquest temps...

EN XERRIM

POLICIES LOCALS

Segons l'informe dels resultats de l'aplicació de la normativa referent a la Policia Local, la qual serà obligatòria a partir de 1991; i d'acord amb el que disposa l'article 22 sobre les normes (1'6 per mil habitants), pel que fa a Montuïri s'haurà d'incrementar una plaça, ja que en corresponen tres.

La persona (home o dona) que hagi d'esser seleccionada, abans haurà d'haver superat un curs a l'Escola de Policia Local

Margalida Miralles Trobat, "Queló"

Des de fa nou anys, exerceix com a missionera infermera a Africa

Fa poc més de nou anys, era pel juny de 1981, quan la religiosa montuïrera Margalida Miralles Trobat, "Queló", se n'anà a un poble del centre d'Àfrica, d'uns 35.000 habitants, a exercir les funcions pròpies d'una missionera infermera. Abans d'anar-se'n havia estat 15 anys a "Mare Nostrum", 4 a Pollença i algun temps a S'Olivera. Una dona que el pròxim mes complirà 59 anys i en fa 30 que és religiosa dels Sagrats Cors.

—Per què te n'aneres a missions?

—Varen demanar voluntàries i m'hi vaig presentar. Anàrem a fundar una casa de la Congregació a Rukara, de la prefectura de Kiburgo, que pertany a la nació de Ruanda. Una nació que té fronteres amb Zaire, Tanzània, Uganda i Burundi. A l'arribada vingueren a esperar-nos els pares Guillem Bauzá, de Vilafranca, i un altre de Navarra.

—¿Quina feina concreta fas ara allà?

—Sempre he fet la mateixa cosa: diàriament vaig al dispensari i faig tota classe de cures, sutures i distribució de tota la medicació als malalts. A més, faig guàrdia al dispensari una nit sí i una no. En el dispensari no tenim llum i per allà no n'hi ha. Per anar de ca nostra al dispensari, que sols hi ha uns cent metres, empr una làmpada, la qual també l'ús els vespres per injeccions, cures o tractament. Em veig obligada a dur-la davall el braç, perquè el natiu ni tan sols són capaços de fer llum allà on necessites veure-hi.

—Quan arribares allà; ¿com t'arreglares per entendre't amb aquella gent?

—No sabia parlar la seva llengua i molt poc, francès. Ara bé, m'he anat habituant. Parl francès amb tots els que l'entenen. Totd'una vaig anar a una escola, anomenada Zela, per aprendre aquella llengua, la de Ruanda, però no la vaig aprendre. Quan vaig sortir d'allà sabia igual que quan hi vaig entrar. Ara començ a entendre, i encara no tot.

—La gent d'allà, naturalment deu esser negra. ¿No és així?

—Sols hi ha blancs els belgues (abans Ruanda era un territori que pertanyia al

Congo Belga) i els qui hi hem anat per missionar. Tota la resta, o sia tothom, és negre.

—Ens dius que la teva labor està totalment relacionada amb la medicina. ¿Es tracta idò d'un dispensari?

—Sí. Allà disposam d'un dispensari amb habitacions. Hi ha 30 llits, els quals sempre estan plens. És més, encara que sien de plaça, hi ha 40 ò 50 malalts, molts de dos en dos. Això si no és que qualche vegada n'hi ha un davall.

—¿Deveu tenir constantment un metge?

—No; què va! El metge més prop està a vuit quilòmetres. Hi ha un assistent medical, que ve a ser un ATS, que és una persona com jo, amb la qual ens repartim les nits. Després hi ha ajudants per fer net, així com per les feines d'oficina, perquè per allà normalment hi passen de 250 a 300 persones cada dia.

—¿En què consisteix la teva feina principal?

—A distribuir tota la medicació que et dona l'assistent medical per a aquests malalts. Després he de posar totes les injeccions, no n'hi altre per posar-les.

EN EL SEU DISPENSARI
ATENEN DIÀRIAMENT
DE 250 A 300 PERSONES

ÉS TANTA LA MANCA DE LLITS
QUE FREQUENTMENT EN
DORMEN DOS DINS UN

ALLÀ NORMALEMENT LES
FAMÍLIES TENEN UNS 10 FILLS

—¿Quantes, aproximadament?

—De 100 per amunt, diàriament. Començ a les 7'30 del matí i fins a les 12; i l'horabaixa, de les dues fins a les cinc. I el dia que estic de guàrdia, fins a l'endemà. Ara bé, a les injeccions les pos a la part del matí.

—Parlem ara un poc de la gent i de la vida d'allà. ¿Com és de gran aquell poble?

—És d'uns 35.000 habitants. Realment no hi ha poble, o sia nucli de població, ja que les cases estan escampades. Allà on veis un plataner, és allà on hi ha la casa.

—¿Com són aquestes cases?

—Fins ara totes eren rodones, però ja comencen a fer-ne de quadrades. El govern els fa fer el sòtil d'uralita o de zinc perquè siguin més netes i més higièniques. Les rodones tenen el sòtil de palla o de fulla de plataner.

—¿A què es dedica, sobretot, la gent d'allà?

—A l'agricultura. Tenen dues anyades anuals. Fan mongetes, pèsols, cacauets, girasol, blat de les Índies (el qual se'l mengen o bé bullit o torrat). Generalment sols fan feina el matí.

—¿Què ens pots dir del govern?

—Poques coses. Sols hi ha en el poble el que ve a ser un regidor, que en certa manera és el delegat del govern i ja fa 28 anys que exerceix aquest càrrec. D'ell no podem dir res en contra. Troben que governa bé.

—En quant als medis moders de vida, si hi ha tan poca electricitat, ¿no hi deu

(Continua a la pàgina següent)

MARGALIDA MIRALLES EXPRESSAVA:

"ALLÀ, ALS 40 ANYS, UNA
DONA ES VELLA, JA SEMBLA
UNA PADRINA"

"LES CASES SON TANT
PETITES QUE SOLS
HI CABEN PER DORMIR"

(Ve de la pàgina anterior)

haver aparells electrodomèstics ni res de tot això?

—A la capital, Kigali, sí, se'n troben, i tot quant un desitja. Allà els belgues hi han transportat molt. Tampoc manquen porcellanes de Xina i moltes altres coses xineses, tantes que la major part són d'aquella procedència.

—Parlem un poc de la gent d'allà.

—Aquella gent és molt diferent a la d'aquí. Va molt bruta. Per exemple, un vestit que posen nou a un infant, el duu fins que s'aguanta dret i ja no fa diferència amb el seu color. Per altra part, la mare duu un nin a l'esquena i l'altre a la mà.

—¿Viuen en família?

—Tenen molts de fills. Totes són famílies nombroses, de cada dia més. Normalment solen tenir 8, 10 o 15 fills. Segons ells, n'han de tenir molts perquè se'n moren la mitat i els qui queden, el dia de demà els han de poder servir.

—La mitjana de vida, ¿no és idò com la d'aquí?

—Una dona que té 40 anys, és una dona vella. Ja sembla una padrina.

—La casa, com edifici, ¿és petita?

—Sí, i molt. Estrets hi caben per dormir. Ara bé, a l'interior no hi van més que per dormir o quan plou; tota la vida la fan defora; els pots veure damunt una estora, a l'entrada, asseguts.

—Ja quasi per acabar; ¿quan te'n tornes?

—Dia primer d'agost per arribar allà dia 2. D'aquí a Barcelona, després a Bèlgica. Allà emprendrem vol prop de mitja nit per arribar a Kiburgo a les 8 del matí. Llavors farem cent quilòmetres amb camioneta abans d'arribar al nostre destí.

Dins el cor d'Àfrica, un dia d'esplai, Margalida Miralles acull maternalment un infant ruandès.

—Allà us tornareu trobar les quatre missioneres. No ens has dit què feien les altres tres.

—Una es cuida de la maternitat, una altre del foyè (una escola per a joves, per aprendre tota classe de treballs manuals, com són cosir, agricultura... tota classe de serveis de la dona) i l'altra del centre nutricional (que ve a ser una escola per a pares i mares on se'ls ensenya com han d'alimentar els infants).

—¿I respecte a l'Orde, què?

—En aquests nou anys d'estada allà hem obert una segona casa, a Rukra, de la prefectura de Rosengueri, on hi ha

el noviciat. Ja tenim la primera monja negra, tres novícies, quatre postulants i algunes que esperen entrar. És una casa de formació.

—Ja per acabar, ¿quines diferències has trobat a Montuiri?

—Què he de dir! (es pregunta entre ella mateixa). Hi ha moltes coses, de les que he vist, que sembla que tornen enrera. Fa tres anys que no havia vingut i he trobat una diferència molt grossa. S'ha avançat en quant a consum, però en quant a religió, sembla que ha fracassat un poc.

Onofre Arbona

NOTICIARI LOCAL

NOVA PERRUQUERIA

El passat 27 de juliol fou inaugurat en el carrer de ses Corregudes número 14 un establiment de perruqueria i estètica per home i dona, el qual serà regentat per Margalida Cerdà Cerdà.

EXPOSICIONS ARTÍSTIQUES

Enguany, el dissabte de Sant Bartomeu, a més de l'exposició de ceràmica creativa de Jean Anne i de la de pintura d'Antoni Manzanars, que s'exposaran a Ca Na Jerònia Sampol, també serà inaugurada la de la nostra col·laboradora dibuixant, Catalina Sastre Pericàs, de pintura, en el local de "Sa Nostra".

BIBLIOTECA MUNICIPAL

La biblioteca municipal de Montuiri actualment és objecte de diferents reformes, de les quals cal destacar-ne dues: l'ampliació en quant a superfície, augmentant amb el que era sala d'exposicions, i la substitució del vell mobiliari per un altre nou, ja que el que fins ara hi havia a més d'estar ja en mal estat, havia tomat vell i inadequat. Aquesta millora s'ha pogut dur a terme gràcies a una subvenció del C.I.M.; reforma que serà inaugurada el dissabte de Sant Bartomeu pel President, Joan Verger.

Cal esmentar, per altra part, que segons estadístiques realitzades pel Centre Coordinador de Biblioteques del C.I.M., la de Montuiri és la més usada proporcionalment de tota la part forana de Mallorca.

Guillem Rigo com a president i Gabriel Gomila com a secretari

Enguany el Torneig de Sa Llum arriba a la 17a edició

Dels 16 equips inicials de la primera edició, han arribat als 30 a les

En un principi s'hi restistia, però després, convençut, amb gust, el nostre Redactor en Cap ha accedit a escriure'ns el que ve a ser la història del **Torneig de Sa Llum**, una competició estiuenca futbolística que ara compel·lex els 18 anys i que, any rera any, s'ha prestigiat més i més fins a arribar a assolir les més altes cotes del futbol base illenc. El mateix Gabriel Gomila en fou l'ànima i a ell s'ha d'atribuir una part molt important en la seva promoció. Vet aquí per què declinava aquesta invitació.

Aquest mes el **Torneig de Sa Llum** arriba a la majoria d'edat. Complirà la devuitena edició. Qui s'havia de pensar que compliríem devuit anys! Ni els mateixos pares de la criatura ens ho imaginàrem! Era el dia 11 d'agost de 1973 quan va néixer. Ara ja és ben gran.

Al decurs de les ja anteriors desset edicions, ha aconseguit una categoria i un nom que fa que cada temporada siguin nombrosos els equips que sol·liciten participar-hi i no tots poden ésser admesos. Això, naturalment, satisfà els organitzadors, el club i el poble.

No cal recordar que la bona tasca duïta a terme, les característiques de la competició i la tradició assolida, han propiciat que el **Torneig de Sa Llum** (o "la Luz de Montuïri" com algú de Palma diu del nom inicial de "Tomeo de la Luz") hagi esdevingut el torneig d'estiu de major solera dins el futbol base de Mallorca i possiblement un dels

més antics de tota Espanya d'aquestes característiques.

Encara que amb esforços —perquè no hem d'oblidar quin poble som— ha anat vençant els embats de les dificultats, dels nívius, dels problemes, de la feinada i de les despeses econòmiques. Altres torneigs no ho han pogut resistir. El de Montuïri, sí.

ANTECEDENTS

Com tota història, el **Torneig de Sa Llum** gaudeix també de la seva prehistòria.

Ens hem de remuntar a l'any 1972. El que era vicari de la Parròquia, Guillem Rigo, i el que subscriu, Biel Gomila, havíem organitzat amb el Cide un torneig de futbol infantil amb la participació del Porreres, Cide, Petra i Montuïri. Es va disputar pel sistema d'eliminatòries els dies 30 de juliol i 6 d'agost. El

guanyador fou el Porreres i el Montuïri, el tercer (precisament, havent empatat els dos partits i decidint cada vegada per penalties). Jaume Bauzá (de Son Comes) va rebre el trofeu al porter manco golejat.

Aleshores el factòtum del Cide era Damià Sastre i... parlant, parlant d'aquest petit torneig d'estiu, record que a Guillem Rigo i a mi, un horabaixa dins el cafè de Can Queló, asseguts davall el ventilador, ens va proposar textualment: "¿Per què no muntau,

Els equips aleví (a l'esquerra) i infantil (dreta) del Torneig de Sa Llum. Era el 1973.

EQUIPS CAMPIONS A LES 17 PRIMES

	Benjamins	Alevins B	Alevins A	
I - 1973			Cide	
II - 1974			Porreres	
III - 1975			Cide	
IV - 1976	Mallorca		Cide	
V - 1977	(1)		Mallorca	
VI - 1978			T. Pau	
VII - 1979			Mallorca	
VIII - 1980			Mallorca	
IX - 1981			Mallorca	
X - 1982			Cide	
XI - 1983			La Salle	
XII - 1984		Petra	La Salle	
XIII - 1985		Sollerense	(Unificat)	
XIV - 1986		Montuïri	Cide	
XV - 1987		Montuïri	Cide	
XVI - 1988	Algaida	R. Lluïl	Cide	
XVII - 1989	Pto. Cristo	Montuïri	La Salle	

(1) Aquest any es va disputar la categoria de Benjamins.

foren els iniciadors majoria d'edat es darreres temporades

Els millors equips i jugadors de Mallorca hi han participat

aquí a Montuïri, un torneig amb molts
d'equips i on hi hagi totes les categories?
Vosaltres l'organitzau, convidau els que
volgueu i el Cide posarà els trofeus".

"I TORNEO DE LA LUZ - SAN BARTOLOMÉ"

Dit i fet, Guillem Rigo, com a Presi-

(nt) que varen participar en el II Torneig de
d'agost de 1974

EDICIONS DEL TORNEIG DE LA LLUM

Infants B	Infants A	Juvenils B	Juvenils A	Regional
Cide		Cide		
Cide		Ol. Manacor		
Cide	Montuiri	Olimpic	Porreres	
Cide	L'Estel	Cide	Montuiri	
Sallista	Montuiri	Cide	Llucmajor	
Cide	Montuiri	Sallista	Montuiri	
Cide	Salle At.	Cide	Montuiri	
Cide	Salle At.	Cide	Montuiri	
La Salle	Son Carrió	Cide		
Cide		Cide (Unif.)		
La Salle	Montuiri	S. Gaietà	Espanya	
Cide	Montuiri	Cide		
At.	Cide B	Cide A		
Cide	Petra	S. Francesc		
aria	S. Gaietà	Montuiri		
uiri	S. Gaietà	Espanya	La Salle	
ya	La Salle	Espanya	S. Gaietà	

e-juvenil. El campió fou el La Salle-Palma.

Va començar dia 12 d'agost de 1973

dent (ho seria cinc anys), i Biel Gomila,
com a secretari (va ocupar aquest càrrec
fins a la XI edició), posaren fil a l'agulla.
Trobaren col·laboradors dins Montuïri
(pens que mereix destacar, d'entre al-
tres, en Francesc Bauzá, de Son Trobat).
Al cap d'una any, dia 11 d'agost (per
cert a la mateixa hora en què es casaven
els meus amics Joan Sastre i Francisca
Martorell, que vaig haver de deixar) de
1973 (un any de records perquè dues
setmanes abans m'havia casat), 16
equips desfilaven en "Es Revolt" amb
motiu del "I Torneo de la Luz".

Hi havia tres grups: El juvenil, amb
8 equips; l'infantil, de 4; i l'alevi, de 4.

Els clubs que per primera vegada ins-
criviren el seu nom en el torneig foren:

Juvenils: Algaida, Cide, Atlètic Fela-
nitx, Lloret, Montuïri, Olímpico de Ma-
nacor, Atlético Son Verí de S'Arenal i
Vilafranca.

Infantils: Cide, Olímpico de Mana-
cor, Atlético Son Verí i Vilafranca.

Alevins. Cide, Montuïri, Santa Eugè-
nia i Son Verí.

Jugaren el partit inaugural l'Algaida
i l'Atlètic Felanitx, que a les ordres del
col·legiat Segismund Colom Tomàs pre-
sentaren les següents alineacions:

ALGAIDA: Fullana; Llombart, Go-
mila, Ballesteros; Oliver, Mut; Martínez,
Salas, Antich, Rafael i Capellà (Trobat,
Roig i Puigserver).

AT. FELANITX: Balanco, Algaba,
Campos, Vicens; Guerrero, López; Mar-
tin, Nicolau, Acosta, Rodríguez i
Méndez.

La victòria va correspondre als algai-
dins per 2 - 0 amb gols de Mut i Capellà.

El dia 25 s'entregaven els trofeus. El
Cide es va proclamar campió a les tres
categories. Abans s'havia jugat la final
de juvenils entre el Cide i Olímpico de
Manacor, arbitrada per Gaspar Berge
Berber, ajudat a les voreres per Arbona
Quetglas i Ramón Pons (tres dels molts
àrbitres amics del torneig i que durant
molts d'anys vengueren sense cobrar
un centim). Sempre recordarem els
nirvis d'aquesta final perquè es va fon-
dre la bombeta d'una farola.

Llegiu els noms dels jugadors que dis-
putaren aquesta final juvenil

CIDE: Sastre; Rodri, Triay, Marto-
rell II, Ventura, Gil; Pastor, Tomàs, Vi-
dal, Martorell I i Mas (Sampol, Ripoll,
Mateu i Servera).

OLÍMPICO MANACOR: Juanito Lo-
renzo; Verdugo, Mascaró, Duran; Acu-
ñas, Rafa; Santandreu, Timoner, Mano-
lo, Cànaves i Riera (Galmés, Paco, Cifo i
Acedo).

El resultat fou de 3 - 1, favorable al
Cide. Els gols, obra de Gil, Pastor, To-
màs i Riera.

Si vos hi heu fixat, des del primer
moment han vingut els equips dels qui
serien millors jugadors de Mallorca i
futurs components de plantilles de I, II,
III divisió i Preferent.

EL SEU NOM

La denominació de "la Luz" va ser
idea de Guillem Rigo perquè se celebra-

(Continua a la pàgina següent)

EL TORNEIG DE SA LLUM

(Ve de la pàgina anterior)

va el vespre, aprofitant els llums que damunt els pals de fusta hi havia en Es Revolt. Per cert que, encara que la claror era poca, Montuïri era un dels poquíssims clubs de Mallorca que podia disposar dels necessaris i mínims luxes que permetessin disputar partits els vespres.

Hi afegírem en nom de "luz" (canviat més tard per "llum" amb la normalització lingüística) era elegit perquè "aquest torneig volia ser llum d'esportivitat, amistat i de promoció del futbol base".

Hem de reconèixer que sí, que s'han complerts aquests objectius al decurs dels 17 anys de celebració ininterrompuda. Tots recordam que en aquells temps, el futbol de base no estava tan assolit i les relacions inter-clubs no eren tan fortes com les d'ara.

DIVERSOS SISTEMES DE COMPETICIÓ

Al llarg d'aquests desset anys de vida, el torneig s'ha jugat mitjançant diversos sistemes de competició i categories, i diferents números d'equips a cada grup.

Per exemple, a la I edició els vuit equips juvenils feren eliminatòries des del primer moment; a la II, els infantils i alevins s'enfrontaren pel sistema lliga dins un sol respectiu grup, mentre que els juvenils feren una lliga en dos grups de quatre equips, que al final s'enfrontaren donant els llocs primer a vuitè.

De vegades i a causa de les peticions de participació i per fer contenta més gent, els grups han estat de sis en lloc de quatre.

Per altra part, es va començar amb tres grups (aleví, infantil i juvenil) per anar incorporant altres grups o categories segons la situació esportiva montuïrera d'aquell any o les conveniències del torneig.

Últimament s'han decidit pel sistema d'eliminatòries, per motiu de durada.

NOVETATS MÉS SIGNIFICATIVES

Les novetats més importants que dins aquests apartats s'han anat produint, han estat que a partir de la tercera

Durant 17 edicions ha estat el centre futbolístic de l'illa durant el mes d'agost

Fa 16 anys. Era l'equip juvenil del Montuïri que es presentava al II Torneig de Sa Llum

temporada es va desglossar el grup de vuit juvenils en dos grups de quatre equips independents, anomenats "A" (per als de I divisió) i "B" (per als de II o III regional on hi militava el Montuïri i que no podia competir contra clubs molt més superiors).

L'any 1975 ja es va jugar dins el torneig —i fora de programa— un partit benjamí (encara no existia i fórem capdavanters) entre el Montuïri i l'Escolar de Capdepera. A l'any següent s'incorporava aquesta categoria amb la intervenció del Mallorca, Escolar, Montuïri i Torre d'En Pau. Aquest mateix any s'incorporà la categoria regional amb clubs "ben veïnats": Algaida, Montuïri i Porreres.

Fou també l'any 1975 quan es va aprofitar el dia de la inauguració del torneig (2 d'agost) per dur a terme la inauguració oficial del nou camp. Malgrat estàs construït anteriorment, no s'havia fet la inauguració oficial.

L'any 1976 es va establir el rècord de participació, arribant al número de 23 equips. L'any 1977 es va incorporar la categoria pre-juvenils que s'acabava de crear. El torneig havia d'estar atent a les novetats reglamentàries. Vengueren el Verge de Lluc, Cide i La Salle.

A partir de 1983 va començar a figu-

rar en els cartells oficials el nom en català de Torneig de Sa Llum - Sant Bartomeu, en lloc del castellà de Torneo de la Luz San Bartolomé. Precisament aquest va ser el darrer any que el qui subscriu va actuar com a secretari. Onze anys i onze estius de dedicació completa al torneig necessitaven el rellevament.

L'any 1982 (XII edició) s'introduí la categoria aleví B i el 1983 (XIII), la d'infantil B, per tal de separar el Montuïri de la potencialitat d'altres clubs. Dia 15 d'agost d'aquest any s'inaugurà el nou enllumenat.

L'any 1984 va marcar un nou rècord de participació amb 24 conjunts dividits en tres categories (aleví, infantil i juvenil) de dos grups independents cada una (A i B).

30 EQUIPS, RÈCORD DE PARTICIPACIÓ

Durant els dos darrers anys ha intervingut la quantitat rècord d'equips participants: 30. Han estat distribuïts en quatre equips a cada un dels grups: benjamí, aleví A i B, infantil B, juvenil A i B, mentre que a infantils A han estat sis.

HA COLLABORAT TOT EL POBLE

Aquest torneig haurà pogut complir
(Continua a la pàgina següent)

EL TORNEIG DE SA LLUM

(Ve de la pàgina anterior)

la majoria d'edat gràcies als esforços de moltíssima gent que d'una manera o altra, davant o darrera, ha treballat perquè cada mes d'agost Montuïri esdevingués el centre del futbol insular i punt de reunió del futbol juvenil, infantil, aleví i benjamí. Aquí podríem anomenar els organitzadors, els jugadors, directius, entrenadors, delegats, Ajuntament, Federació de Futbol, àrbitres col·legiats i montuïrers, cases comercials, Consell Insular, antiga Delegació d'Esports, dones que han fet els banderins, persones que han preparat els entrepans i begudes, majorettes, balladors, esportistes de judo i bàsquet, entitats i col·laboradors diversos, etc. I també tots els clubs participants que sempre han posat la millor voluntat perquè el torneig anàs bé.

Creim, igualment, que és just recordar les persones que han duit el cap davant com a presidents. Són Guillem Rigo, Esteve Barceló, Bartomeu Verger, Joan Pocoví, Joan Verger Jaume i Bartomeu Andreu. Ja, finalment, les persones que ho varen fundar i que en els primers i més difícils anys donaren empena forta i vengueren les dificultats perquè aquest torneig —el Torneig de Sa Llum— fos el de més importància de Mallorca dins la seva classe.

Biel Gomila

Un pla per a millorar la qualitat de vida dels mallorquins

Tots coneixeu, perquè s'ha difós ampliament a través dels mitjans de comunicació, el Pla d'abastiment i sanejament d'aigües a la part forana, que duim a terme en aquests moments amb la col·laboració imprescindible de la majoria d'ajuntaments de la nostra illa.

Aquest Pla d'inversió plurianual pretén dotar els nostres pobles d'una moderna xarxa de proveïment i sanejament d'aigües, la qual cosa suposa un vertader esforç econòmic, tant pel CIM com pels respectius ajuntaments que s'han acollit al Pla.

Hem emprès un camí, a través del qual volem arraconar per sempre totes aquelles enclotxes tercermundistes que encara tenim, per desgràcia, i posar-nos a l'alçada dels pobles avançats. Un repte imprescindible si tenim en compte que la distància al 2000 és sols una dècada.

Si tenim en compte que la nostra illa és enveja de molts per la seva alta renda per càpita, per ser receptora i competidora amb altres destins turístics, per posseir uns paisatges meravellosos i per

la bonhomia de la nostra gent, també ha d'esser envejada per la qualitat de vida que posem. I per a millorar aquesta qualitat de vida hem llançat aquest Pla que ens suposa un fort endeutament, però tots creim que l'objectiu és prou necessari perquè l'esforç valgui la pena fer-se.

La realitat econòmica de Mallorca, on el turisme és el motor de la nostra economia, fa que les infraestructures que tenim (carreteres, depuradores, etc), que serien suficients pels qui residim a l'illa, es tornin insuficients quan calculem la població flotant que sempre és molt superior a la resident. Per aquest motiu, tots els que tenim responsabilitats institucionals sabem que sempre hi ha feina que fer perquè la nostra illa sigui un habitatge modern i còmode per a tots.

Sé que aquest Pla d'abastiment i sanejament d'aigües suposarà molèsties per a molts dels nostres conciutadans, perquè a ningú no li agrada sentir els renous de les màquines perforadores ni tenir la pols dels carrers aixecats a dins ca seva, però tots hem d'entendre que darrera aquestes molèsties vendrà la comoditat de l'aigua corrent, vendrà la comoditat de no haver de pensar més en els pous negres.

Per tot el que us he expressat, vull demanar-vos des d'aquí la col·laboració de tots en la construcció d'aquesta Mallorca moderna, de la Mallorca del benestar.

Joan Verger Pocoví

President del Consell Insular de Mallorca

"SA NOSTRA"

CAIXA DE BALEARS

La Caixa d'Estalvis de les Balears, desitja unes bones Festes patronals a tot el poble de Montuïri, i les recorda que té una oficina oberta per a qualsevol tipus de servei que hagueu de menester a:

Carrer Major, 11

Tlfon: 64 63 11

MONTUÏRI

ESPAIS NATURALS

Després de quasi set anys d'espera, el Catàleg d'Espais Naturals de la Comunitat Autònoma ha estat confeccionat per l'adient ponència del Parlament. A l'actualitat s'espera que el proper mes de setembre sia aprovat per la Cambra.

A Mallorca hi haurà 41 àrees naturals i s'hi inclou el Puig de Sant Miquel. La protecció d'aquests espais és d'una gran transcendència pel seu valor patrimonial artístic i ambiental, tant és així que estan previstes fortes sancions pels infractors.

Macià Manera, un any després

(Dia 21 de juliol passat es va complir un any de la detenció i posterior empresonament de Macià Manera. Fa poc, la revista "Lluita" de Catalunya sota el títol Fill digno del nostre poble va publicar el següent article, que ara reproduïm; però sense que això suposi identificar-nos ni en la ideologia ni en la mentalitat de l'autor).

Encara que de ben segur l'estat espanyol no aconsegueix fer creure al poble català i molt menys als qui viuen a Mallorca de que en Macià Manera és un «individu perillós», que ha d'estar tancat a la presó per protegir la societat, jo voldria contar un poc qui és el Macià que he conegut i que tant estimo.

Amb en Macià ens coneguerem quan, com molts joves conscients de la realitat de Mallorca, a un cafè, a una festa de poble o a qualsevol lloc, parlàvem de la destrossa ecològica de les Illes, de la invasió de capital multinacional i espanyol a les illes, la conseqüent despersonalització com a poble, l'empobriment pagès, etc. Cercàvem sortida i no la trobàvem. La lluita ecologista del GOB es trobava desbordada i un tant gastada, es tapaven forats però la destrossa seguia, seguia.

En Macià, com jo, com MOLTS de joves que estimen Mallorca han pensat al final d'una conversa que l'única sortida, que l'única manera d'acabar amb tant de desgavell i establir una certesa de futur per al nostre poble és la lluita armada. No sé si va ser aquest el camí que va triar en Macià, la policia diu que sí, però jo ho dubto. Jo sé que en Macià era, és, un militant actiu de l'independentisme, és un militant actiu de fer realitat molts somnis per a la nostra terra, és un militant actiu solidari amb altres pobles del món, especialment amb els que lluiten per conquerir la independència dels imperis i dels dominis injustos i egoïstes del capitalisme.

Pobles com el d'Euskadi, com el de Nicaragua són per en Macià una font d'inspiració en la lluita pels seus somnis lliures i catalans.

Jo vaig anar amb en Macià a Euskadi al 50 aniversari del bombardeig de Gernika per part de l'exèrcit alemany i exèrcit espanyol que hi ha ara mateix. Allà ens trobàrem amb molts joves de molts pobles: irlandesos, neozelandesos, suecs, nicaragüencs, salvadorens, corsos, bretons, saharis, etc. Allò va ser bell, era una entesa de centenars de tendes de campanya amb tota mena de banderes, també les anarquistes. Va ser una experiència molt enriquidora, tal vegada per l'allunyament d'aquesta joventut que trobàvem allà amb la que viu a la moda i a les ordres

que marca el capitalisme. Era una joventut ben clara i lliure, encara que els seus pobles no ho fossen.

Un poble que va patir i pateix molt per aconseguir el dret simple d'ésser lliure és el de Nicaragua. Uns amics ens animaren a anar a Nicaragua i donar els inicis a un projecte ideat entre uns pagesos d'una cooperativa agrícola de Palaquagüina i els amics mallorquins que hi anaren.

D'aquesta manera a principis de maig del 89 anàrem en Macià i jo a Nicaragua. Construïrem un pou i començarem la construcció d'un safareig. L'amistat d'en Macià amb la gent de Palaquagüina en tant poc temps va néixer i es va consolidar. En Macià feia riure molt als nicaragüencs, me'n recordo que quan li demanaven si li agradaven les festes ell contestava que «més que treballar». El cas és que s'establiren amb la feina, les plàtiques i les festes uns llaços més forts del que ens imaginàvem.

Avui el projecte que començàrem en Titi i jo és una realitat i no només això, sinó que té unes perspectives de desenvolupament futur importantíssimes per cobrir les necessitats d'alimentació de la població. El projecte avui té, a proposta dels pagesos de la cooperativa, el nom de «Proyecto de Agua Macià Manera». Els amics de Nicaragua no es poden creure que l'estat espanyol pugui ser tan dur, tan cruel, tan inflexible amb els presos com ho són amb en Macià i els altres companys

empresonats.

Bé, avui el projecte serveix per sembrar moltes quarterades de terra que abans no es podien sembrar, ja s'han fet unes tres collites importants de tomaques, la gent de les cases té aigua potable sense haver d'anar al riu a cercar-la. Han proposat per part de l'administració agrària i forestal realitzar un projecte de vivers d'arbres fruiters i forestals, etc. S'ha de dir, ja que no ho he dit abans, que els amics de Mallorca feren arribar una bomba d'aigua i canonada per a completar el projecte.

Què s'ha aconseguit amb això? S'ha aconseguit alimentar més bé les famílies de la cooperativa i part de la població, especialment la població infantil, i això du com a conseqüència un nivell de vida, cultural i sanitari més decent. I aquí és on jo volia arribar: qui va començar, qui primer va posar les mans al treball, qui va suar, qui es va cremar la pell i embofegar les mans va ser en Macià Manera.

Crec, n'estic segur de que en Macià al seu poble no putejava obrers, no cercava com llevar-li la feina a un altre o no vivia tan sols pensant en la pròpia comoditat, n'estic segur. Conec poc la vida d'en Macià al seu poble, però estic segur que cercava també el mateix pel que vingué a treballar a Nicaragua.

En Macià no tan sols eleva el nivell cultural, sanitari, alimentari d'una gent, sinó que també li eleva el seu sentit de dignitat humana. Nosaltres en podem estar ben orgullosos de tenir un fill del nostre poble com en Macià, i que ho sàpiguen els espanyols: el mal que li fan a ell ens el fan i més fort encara a tots els qui volem ser dignes de dir-nos persones.

Embassament d'aigua ajudat a construir per Macià Manera durant la seva estada a Nicaragua

Bartomeu Manera Mascaró, "Papalló"

Un home molt generós que l'any 1825 estudiava a ciutat, però fou pagès

Tothom, d'una o altra manera, en el seu pas per la Terra, ha deixat petjada; uns més forta que els altres, però de tots es podria descriure qualque cosa.

Com és norma, en aquesta secció pretenim deixar constància de persones que d'alguna manera es distingiren i, o bé dins el poble o bé més enllà del nostre terme, han enlairat el nom de la vila que els va veure néixer.

Si bé quan es tracta de persones de les quals no apareix escrita cap nota moltes vegades ens resulta difícil enciure'n una semblança; tasca que és encara més embarassosa quan s'hi afegeix la de distanciar-se un centenar o més, d'anys dels nostres dies.

Aquest és el cas de Bartomeu Manera Mascaró, conegut en el seu temps p' "En Tomeu Papalló", un home que va néixer a principis del segle XIX i ja fa quasi cent anys que ens va deixar, i en va viure 83. Concretament morí el 29 de març de 1893. S'havia casat amb N'Antònia Mayol Gomila, algaidina, de Son Coll, i varen tenir tres fills: Catalina, Isabel i Honorat(1); i els seus pares, dels quals no en sabem res, foren Honorat i Catalina.

Sols hem trobat una persona que ens pogués relatar alguns detalls (2), pocs, però els suficients per entreveure els bons caires que el "retrataven".

Quan En Tomeu "Papalló" es va casar, la seva dona sols tenia 14 anys, era pràcticament una nina; i ell mateix ho deia; però li agradà tant que no es fixà massa en aquest detall; si bé els primers temps de matrimoni qualque dia no la trobava a ca seva perquè se n'havia anat a jugar pel carrer amb altres nines de la seva edat o més petites. I ell li deia: "¿I ara no veus que ja ets casada i tens ses feines a la casa?". Però quan va néixer Na Catalina, la major, ja havien canviat les coses

ESTUDIANT A CURA

De petit, després d'haver anat els primers anys a escola a Montuïri, des dels 12 als 14 anys fou estudiant a Cura. Allà se n'hi anava els diumenges hora-baixa amb una somereta que els seus pares li havien confiat. Hi estava tota

la setmana i els dissabtes tornava a la vila. Per cert que encara els primers anys d'aquest segle romania escrita al costat d'una de les cel·les de Cura, gravat a la paret, el nom de Bartomeu Manera Mascaró. I una neta seva, que ho veié, digué a sa mare: "He vist la cel·la d'es padrí "Papalló" quan estudiava a Cura".

Després i per espai d'un parell d'anys, a l'entorn del 1825, anà a Ciutat, al Col·legi dels frares Agustins —un dels més prestigiosos d'aquell temps— a continuar els estudis, tenint, però, la posada a un hostal. En aquesta posada hi estava també un altre montuïrer, un tal Aloi (de llinatge), germà d'un que es va fer Jesuïta, tio de l'amo "En Serena" de "Can Lull". Contava que n'Aloi era molt viu, tant que qualque vegada li prenia la sobrassada que havia duit de ca seva per menjar tota la setmana.

Si a Cura havia après bé la llengua de Mallorca, a Ciutat perfeccionà el castellà, però totes les vegades que escrigué al seu fill —que com se sap, residia a Madrid— ho féu en mallorquí.

A SON PASTOR

Una vegada acabats els estudis es traslladà a Son Pastor, on vivien els seus pares, però quasi cada dia tornava a la vila. No és que allà fes una feina pesada, perquè tenien missatges(3), i a més era pubil.

No sabem si li venia d'avior o de l'educació que rebé dels seus pares o dels frares de Cura i dels Agustins, el cert és que era molt generós, no tenia res seu, donava tot quant podia i encara més. Quan xerrava amb qualque missatge i li destriava un aspecte un tant compungit, si no ho sabia, li demanava: "¿Quants de fills tens?". "Tants", li responia. "Hala, idò, jas aquesta barcel·la de blat, que et caurà molt bé".

No sols era així ell. sinó també la seva germana Bel. D'ella hem sentit contar que la neta a vegades la reprenia dient-li "Vós sou com es padrí, ho donau tot".

En el seu temps conraven molt, però també donaven molt. Quan qualcú anava a ca seva a comprar determinats

A la primera casa de la dreta (carrer Es Pujol núm. 2) vivia l'amo En Tomeu "Papalló" productes del camp i sabia que tenien necessitat, no els ho cobrava.

UNA VIRTUT QUE S'HERETÀ

Aquesta esplèndida dèria o virtut s'estengué als seus fills i néts. Consta que sa filla Isabel deia: "Quan vengui qualcú al portal a demanar, mai se n'ha d'anar només amb una llesca de pa". "Mu mare —li responia Na Prudència—, heu de pensar que som viuda i tenc cinc fills i no puc donar tant com es padrí Papalló" A la qual cosa ella li contestava: "El Bon Jesús té bona bossa i ho paga molt bé". Regalava barcel·les de blat, almuts de farina, pans dels grossos i altres coses.

No es dedicà mai a la política i es va desentendre sempre del govern del poble. Encara que va tenir un gendre que fou el secretari de l'Ajuntament. Ca seva era en el Carrer d'Es Pujol, número 2.

Dos motius excel·lents —pare de l'Inspector General d'Enginyers d'Espanya i altruista en grau summe— ens han duit a considerar-lo com una persona que ha deixat petjada.

Onofre Arbona

(1) - D'Honorat Manera publicarem la ressenya el passat mes d'abril.

(2) - S'havia ofert En Joan Mateu "de Maià", però degut a la seva inesperada mort, ho féu "sa tia Prudència", ara ja entrada en anys i delicada de salut.

(3) - Un dels missatges de Son Pastor d'aquell temps fou En Joan "Bello", antecessor de Na Margalida Mesquida.

«Morts per tenir vergonya»

“L'alcoholisme encara és una malaltia vergonyosa”

Són molt pocs els malalts alcohòlics que tenen l'oportunitat d'anar a qualque Servei Especialitzat de Tractament, on se'ls atengui de forma adequada; i això és així per dues raons:

1) Hi ha molt pocs llocs adequats per al tractament.

2) Quan el malalt està bevent no és conscient de la seva malaltia i es nega a demanar ajut per aquest motiu.

La unió dels dos factors dona com a resultat la mort ignominiosa i prematura de milions i milions de persones cada any.

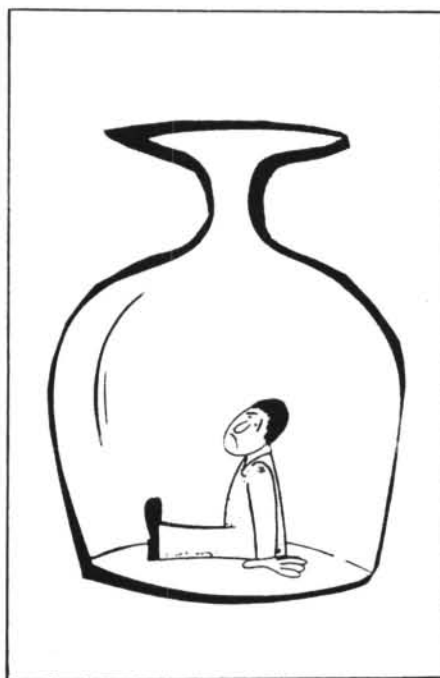
És urgent posar remei a aquesta situació! El mal és enorme i irreparable. Si l'Administració no dona resposta a aquesta dramàtica situació, es fa necessari que la societat civil, tant a nivell individual com mitjançant col·lectius com ATA o A.A., o mitjançant professionals de la Salut o dels Serveis Socials, prenguem consciència de la situació, cerquem una unitat d'acció, alcem les nostres veus com a protesta i denúncia i tractem de frenar d'alguna manera aquest suïcidi col·lectiu.

Per això s'ha d'actuar en els dos fronts assenyalats al començament:

Potenciació de llocs adequats per al tractament

Es necessita més equipament en matèria de serveis sanitaris i socials. Aquest és un camí que s'està fent perquè a la nostra illa el ventall de recursos és considerablement més ampli que a la resta d'Espanya. El fet que malalts de la Península vinguin a Mallorca a tractar-se en un lloc especialitzat, com la Clínica “Capistrano”, avala aquest raonament. Tanmateix com l'existència de dispensaris dependents d'ATA a Manacor, Palma, Inca i molt aviat a Eivissa. També el fet de l'augment de Serveis Socials als Ajuntaments pot facilitar l'atenció acurada dels malalts alcohòlics i dels seus familiars.

Tanmateix l'home no viu tan sols de pa; a més dels recursos materials es necessiten recursos humans! Vull dir que és necessari que els professionals siguin

formats en alcohologia: A nivell sanitari es fa necessari insistir en què un metge d'atenció primària no pot tractar un malalt alcohòlic. L'ha de derivar a un centre especialitzat. De la mateixa manera que el treballador social després de l'avaluació social del problema relacionat amb l'alcoholisme que se li presenta, l'ha de derivar (sempre a través de la família) cap al recurs especialitzat que més garanties li pugui oferir.

L'alcohòlic no demana ajut de manera explícita

Per això hem titulat aquest article “morts per tenir vergonya”. Perquè quasi sempre l'alcohòlic està avergonyit de si mateix i no gosa donar el pas per demanar ajut. Sempre ho deixa per al dia següent. Però molts no arriben “al dia següent”, doncs es moren abans de “tocar fons”. Hi ha que entendre que el sentiment de vergonya i la negació de tenir la malaltia són símptomes de la mateixa malaltia, d'igual manera que el boig creu que tots els bojos són els altres.

¿Com superar aquesta barrera? Establir sempre contacte amb els familiars dels malalts alcohòlics. ¿Per què? Per fer-los tenir mala consciència i al ma-

DOS DITS DE SENY

Amb el Premi de Periodisme de Premsa Forana de Mallorca concedit a la nostra secció, Salomó s'ha pogut llepar els dits de satisfacció, fins i tot els dos dits de seny que es pensa tenir.

Ara bé: això no vol dir que sigui un motiu per “pujar-li es fums an es cap” o per “adormir-se damunt es lloers”, actituds impròpies d'una persona de seny. Amb premi o sense, lo important és treballar, sobretot si es fa pel bé del poble.

Precisament la societat d'avui en dia (i Montuiri no n'és una excepció, ni molt manco) fomenta la competitivitat, el “no fer res per no-res”, l'esforç en funció de la recompensa o fins i tot la recompensa sense esforç.

¿Què podrem esperar d'una joventut, que creix dins aquest ambient i no aprèn a encaixar la derrota ni a valorar el treball desinteressat i gratuït?

Si volem contribuir a “fer poble”, cal no tenir por a les crítiques ni fracassos i estar convençuts que allò de que “lo important és participar”, és qualche cosa més que una frase feta que sempre sol quedar bé.

Salomó

teix temps semblar dins ells un missatge d'esperança. Per poder-los dir: el teu pare o el teu marit o la teva dona o el teu fill, no beu perquè no vol, beu perquè no ho pot deixar; té una bona als ulls i no pot veure el seu problema. Si tu no et mous, si no fas res, si no demanes ajut, seràs còmplice de la seva autodestrucció. Si ho fas li salvaràs la vida i salvaràs la seva família.

Crec que val la pena fer un esforç. Telèfons: 28 11 11 i 40 14 84.

Josè Maria Vázquez Roel
Metge Psiquiatra

Nota.- Els municipis d'Algaida, Montuiri, Sant Joan, Petra, Vilafranca i Arinay, de la Mancomunitat des Pla de Mallorca han posat en marxa conjuntament, un “Programa d'Alcoholisme i altres Toxicomanies 1990” a través dels Serveis d'Atenció Primària, i amb el suport del C.I.M. i amb col·laboració dels Serveis Socials d'Atenció Primària de la Comarca de Llevant, per a realitzar un “Programa de Prevenció i Informació de l'Alcoholisme i d'Altres Toxicomanies”.

L'article precedent forma part d'aquest programa.

La primera època del cinema mut a Montuïri - III

Durant llarguissims serials, el públic esperava ansiós el pròxim capítol

EL NOM DE "CINE ROYAL"

Segons persones consultades que ho visqueren de prop, és possible que el nom de "Cine Royal" vingués suggerit per Don Josep Verd, apotecari (2), el qual volia ser una rèplica d'un local similar que funcionava a París. Les pissarres on s'anunciava la programació dels dissabtes i diumenges eren escrites també pel citat senyor.

El cinema de Can Sampol —"Salón Sampol"— a l'estiu funcionava a l'aire lliure, als baixos del que és avui "Ca Mestre Tomeu "Xorri" i s'hi entrava pel carrer de Costa i Llobera. A l'hivern, les sessions de cinema es feien al primer pis de la citada casa, entrant pel carrer Major. Molts recordam encara el portalet (avui convertit en finestra) que, mitjançant una escaleta aspra, donava al pis. A la dreta, al primer escaló, hi havia una espècie d'armari dins la mateixa paret. Aquí s'hi venien les entrades que es recollien damunt. (Francament no ens explicam com una persona hi cabia).

L'autor del present article recorda haver-hi vist, entre altres cintes, "Fausto", "Carceleras", "El Gaucho", amb En Douglas Fairbanks (pare), moltes pel·lícules d'En Hood Gibson, bastants d'En Tom Mix... però això ja, diríem, dins la segona època del mut, quan el cinema funcionava mitjançant l'electricitat i les sales de cinema començaven a estendre's per tot arreu.

I continuaren les sessions en els dos locals de cinema al nostre poble. I seguien assistint-hi els habituals espectadors i més. I el públic, cada dia més nombrós, anava coneixent els personatges que les cases franceses i americanes els presentaven mitjançant sèries llarguissimes on el darrer capítol deixava el cor de l'espectador penjat devora el protagonista que, en el cap d'una corda mig espanyada, es balancejava damunt un barranc horrorós, esperant l'ajuda que no arribaria fins a la següent setmana.

Ah!; quines hores aquelles i quins horabaixes! El públic, insegur per la sort de l'heroi del film, esperava amb vertadera devoció el pròxim capítol.

ELS PERSONATGES

Alguns dels nostres avantpassats recorden encara, amb ulls de mirades tebes i llunyanes, els personatges dels primers temps del cinema mut: En "Puñales", En "Polo" (que sempre duia una camisa de quadres), En "Tomásín", En "Pamplinas", En "Carpanta", En "Charlot"... En "Max Linder"... vertaders artistes de la mímica, tots ells, oblidats i desconeguts per tothom i sols vius dins el record dels nostres vellets.

Alguns d'aquells actors, als qui se'ls podria donar la categoria d'artista, el qui subscriu no els ha vist actuar; altres, sí; dins la segona època del cinema mut. Podem dir, però, que l'alegria sana i l'entusiasme que despertaven dins nosaltres, és allò que tal vegada manca dins la societat actual, víctima del consumisme i l'ostentació. Però això és un altre tema.

Es podria dir que la primera època del cinema mut al nostre poble durà des de la inauguració del primer local de cinema a Montuïri fins als anys quinze o vint, quan la casa productora francesa, "Pathe" (una de les principals productores del món) encara enviava les seves produccions filmiques a les sales exhibidores.

És de suposar que la casa "Gaumont", que prengué el relleu de la "Pathe" (1912), en quant a importància, ens enviava els seus films uns anys després i es coneguessin noves figures (3).

MISTERI I ACCIÓ

En les dates de 1913 - 1914 feien "fúror" (com vulgarment es diu dins el llenguatge de propaganda cinematografica) les cintes de misteri i acció. "Rocamboles" és substituït per la sèrie "Fantomas", on el principal protagonista fou En "René Navarre". Després seguí la sèrie "Los Vampiros", filmada a 1915, amb la famosa "Musidora" (primera encarnació del mal) i a 1916-17 es presentà al públic de Montuïri un detectiu implacable: "Judex". Tot això productes de la casa "Gaumont". Com podem suposar, el cor dels espectadors del

En temps del cinema mut, Buster Keaton era conegut amb el nom de "Pamplinas"

nostre poble se'ls devia posar a la gargamella, constantment.

Dins els anys 1913-14 la casa "Pathe" ens presentà un film superior als anteriors. Ens referim a "Las peripecias de Paulina" i "Los misterios de Nueva York" (1914-15). Aquests dos darrers films eren interpretats per "Pearl White" (Perla Blanca) (4). I, aferrem-nos fort!, aquesta darrera sèrie tenia 36 episodis. Quasi segur que els nostres padrins l'han vista damunt les pantalles dels nostres cinemes.

Els films d'En "Griffith", "Ramona" (1910) i "La Batalla" (1911) són part de la primera època del mut.

(Continuarà)

Miquel Martorell Arbona

- (2) Germà de Donya Jerònia Verd Palou, antiga apotecària del nostre poble.
- (3) L'autor d'aquestes retxes recorda encara molt bé els films de Gaumont.
- (4) Donam noms d'actors i pel·lícules juntament amb els anys de filmació i presentació al públic, perquè les persones majors puguin gaudir de recordar-les més fàcilment.

ASSAMBLEA GENERAL

Societat de Caçadors de Montuïri

Per no haver-se presentat cap candidat, Joan Beltran haurà de continuar de president fins a l'acabament de la temporada de caça

complert el temps relgamentari i tenia desig d'esser rellevat. Ara bé, no es va presentar ningú i això no fou possible, motiu pel qual l'actual president es va comprometre a continuar fins a l'acabament de la temporada de caça, i pel pròxim febrer es tornarà convocar assemblea per a l'elecció de president.

EL TORNEIG D'ESTIU DE FUTBOL-SALA

Enguany hauran estat quinze els equips que han participat en el "Torneig d'Estiu de Futbol-Sala" que quasi cada dia s'ha vengut celebrant a la pista poliesportiva d'Es Dau.

A més del habituals mitjans i fins de setmana, enguany s'han hagut d'utilitzar els dilluns i dimarts, ja que el nombre d'equips inscrits ha arribat a la xifra "rècord". També hi ha hagut la novetat de contractar àrbitres de la Federació Balear d'aquest esport.

Com ja dèiem en el darrer número, el torneig començà l'onze de juny i acabarà també l'onze d'agost.

Els equips participants són majoritàriament de Montuïri, però també n'hi ha d'altres pobles de la comarca. Són aquests: "Boutique Traus", "Ses Mila-

nes", "Els Joves", "Sa Nostra", "Casa Jordi", "Ca Na Poeta", "Ca Na Magdalena", "Ses Canyes", "Fiat F.C.", "Els Siurells", "Sport Campos", "C.D. Salom", "Cas Carboner", "Viatges Urbis" i "Seguridad i Limpiezas".

CALENDARI DE PREFERENT**Temporada 1990-91**

1a. Volta		2a Volta
SETEMBRE		GENER
(26-8)	Montuïri - Llosetense	(23-12)
2	Calvia - Montuïri	6
9	Montuïri - Ses Salines	13
16	Pollença - Montuïri	20
23	Montuïri - Andratx	27
OCTUBRE		FEBRER
(30-9)	La Unión - Montuïri	3
7	Montuïri - Esporles	10
14	Portocristo - Montuïri	17
21	Montuïri - Murense	24
28	Margaritense - Montuïri	(3-3)
NOVEMBRE		MARC
1	Montuïri - Constància	10
4	Son Roca - Montuïri	17
11	Montuïri - Santanyí	24
18	Espanya - Montuïri	(7-4)
DESEMBRE		ABRIL
(25-11)	Montuïri - Felanitx	14
2	Sencelles - Montuïri	21
6	Montuïri - Rvo. la Victòria	28
9	Xilvar - Montuïri	(5-5)
16	Montuïri - Poblense	(12-5)

El 13 de juliol passat els membres de la Societat de Caçadors de Montuïri celebraren assemblea general.

La major part del temps es va dedicar a informació a fi que els socis estassin assabentats de diferents aspectes relacionats amb la caça i amb la societat que els encobeix.

Després d'haver parlat del camp d'ensinistrament es va informar de la lamentable degradació de les zones habituals de caça, es va parlar de la problemàtica admissió de nous socis, s'informà de les realitzacions i de l'inventari de la Societat. També comentaren l'obertura de la temporada de caça per a 1990-91.

S'havia de procedir a l'elecció de nou president, ja que Joan Beltran havia

MODEL MON

DINS LA
NOSTRA
COMARCA

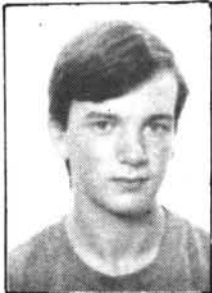
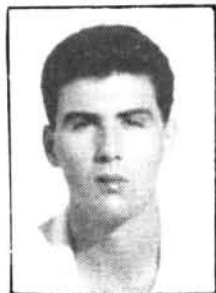
Amb motiu de Sant Bartomeu, desitjam a tots els montuïrers molts d'anys i bones festes

MOBILIARI - ART - DECORACIÓ

Carretera Palma - Manacor, Quilòmetre 22'700 - Tels. 12.50.34 - 12.50.69 - 12.51.26
FINCA CABRERA CASAL D'ALGAIDA 07310 ALGAIDA (MALLORCA)

El Montuiri celebrà la festa de fi de temporada

Els jugadors més regulars i els entrenadors foren guardonats

Biel Matas (I Preferent) Antoni Roig (Juvènils) Joan Nicolau (Infant.) Joan Jaume Roca (alevins)

Tots el membres de les plantilles dels equips alevins, infantils, juvenils i I regional preferent es reuniren, convidats pel club, a una festa de fi de temporada i entrega de premis als més destacats.

Fou el 6 de juliol en el restaurant Cas Carboner. A més dels jugadors, entrenadors i directius, hi assistiren el batle, Joan A. Ramonell, el President del C.I.M., Joan Verger i el delegat de esports de l'Ajuntament, Gabriel Ferrer.

El president del club, Joan Verger Jaume, féu un resum de la temporada

al llarg del qual mostrà la satisfacció pels resultats globals obtinguts. Entre altres coses digué que "els juvenils han ascendit de categoria, els infantils s'han classificat en quinta posició a I regional i campions de grup del torneig "President". Amb els benjamins s'ha fet una gran labor i els alevins sempre han anat classificats entre els tres primers de la competició. En quant a l'equip de preferent, fou quart en el campionat de Mallorca i disputà la lligueta d'ascens a III divisió. Qualsevol persona estaria orgullosa de tant com han fet els equips

montuïrers al llarg de la temporada. És per això —acabà dient— que tenia molts de desitjos de dedicar aquesta festa i homenatge als jugadors i entrenadors".

Després es féu entrega d'una placa de ceràmica als entrenadors Llorenç Amergual (I preferent), Francesc Sitjar (juvenils), Cristòfol Ors (infantils), Joan Barceló i Macià Miralles (alevins) i Bartomeu Ferrer (benjamins). Igualment fou atorgada al futbolista més jove del club, Francesc Campins Bauzá, fill del jugador de I preferent, Benet Campins el qual ha nascut enguany.

També foren guardonats amb un artístic gerro de ceràmica els jugadors més regulars dels equips federats: Biel Matas (I preferent), Antoni Roig (juvenils), Joan Nicolau (infantils) i Joan Jaume Roca (alevins).

Una festa que assenyalà el reconeixement del Club i afició cap els protagonistes d'una excel·lent temporada.

Biel Gomila

BANCA MARCH

VOS DESITJA BONES FESTES

MUY INTERESANTE
Pagamos hasta el

13%

desde la primera peseta.

Sin comisiones ni descuentos.

en imposición a plazo fijo, a doce meses, de
MARCH HIPOTECARIO, S.A.

De 1.000.000 a 2.500.000 # 12,-- %TAE

De 2.500.000 a 5.000.000 # 12,50%TAE

A partir de 5.000.000 # 13,-- %TAE

Infórmese en cualquiera de nuestras oficinas.

BANCA MARCH

XVIII Torneig de Sa Llum - Sant Bartomeu 90

Amb la participació de 28 equips se celebrarà del 5 al 15 d'agost

Els benjamins que l'any passat es classificaren en segon lloc en el Torneig de Sa Llum

EQUIPS PARTICIPANTS

Benjamins: Algaida, Montuïri, Porreres, Sant Jordi.

Infantils B: Algaida, Montuïri, Santa Maria i Sant Jordi.

Infantils A: Cide, La Salle, Sant Francesc i Parròquia Ramon Llull.

Cadets B: Montuïri, Portocristo, Sant Jordi i Vilafranca.

Cadets A: Cide, Platges de Calvià, Sant Francesc i Parròquia Ramon Llull.

Juvenils B: Campos, Platges de Calvià, Espanya i Montuïri.

Juvenils A: Cide, La Salle, Sant Francesc i Verge de Lluc.

CALENDARI

DIUMENGE, 5

20'30 Concentració en el camp "Es Revolt dels 28 equips participants.

21 h. Inauguració del "XVIII Torneig de Sa Llum - Sant Bartomeu-90"

21'45 Cide - Sant Francesc Juvenil A

DILLUNS, 6

20 h. Montuïri - Santa Maria Infantil B

21'30 Montuïri - Campos Juvenil B

DIMARTS, 7

19 h. Porreres - Sant Jordi Benjamí

20 h. Cide - Ramon Llull Infantil A

21'30 Cide - Calvià Cadet A

DIMECRES, 8

19 h. Montuïri - Algaida Benjamí

20 h. S. Francesc - La Salle Infantil A

21'30 S. Francesc - R. Llull Cadet A

DIJOUS, 9

20 h. Algaida - Sant Jordi Infantil B

21'30 Espanya - Calvià Juvenil B

DIVENDRES, 10

20 h. Sant Jordi - Portocristo Cadet B

21'30 Montuïri - Vilafranca Cadet B

DISSABTE, 11

19 h. Tercer i quart llocs Benjamí

20 h. Tercer i quart llocs Juvenil B

21'45 La Salle - Verge de Ll Juvenil A

TERCER I QUART LLOCS - FINALS

DIUMENGE, 12

18'30 Tercer i quart llocs Cadet B

20 h. Tercer i quart llocs Cadet A

21'30 Final Cadet A

DILLUNS, 13

19 h. Final Benjamins

20 h. Final Cadets B

21'30 Final Juvenils B

DIMARTS, 14

18'45 Tercer i quart llocs Infantils B

20'15 Final Infantils B

21'45 Tercer i quart llocs Juvenils A

DIMECRES, 15

18'30 Tercer i quart llocs Infantils A

20 h. Final Infantils A

21'30 Final Juvenils A

23'15 Lliurament de trofeus a tots els equips participants, millor jugador i màxim goleador de cada categoria. Cloenda del "XVIII Torneig de Sa Llum - Sant Bartomeu - 90".

**Dimiteix Joan Verger Jaume,
President del Montuïri**

CRISTOFOL CERDA DIRIGIRA LA GESTORA

Cristòfol Cerdà encapçalarà la junta gestora del C.D. Montuïri, que es va constituir a ran de la dimissió de Joan Verger Jaume, president del Club.

Tal com havia anunciat, Joan Verger, president de l'entitat durant les dues darreres temporades, va presentar dia 14 de Juliol la dimissió del seu càrrec.

En aquesta assemblea ningú es va presentar voluntari per formar part d'una gestora. Es va produir una setmana d'espera i es va convocar una altra assemblea, per al dissabte vinent, dia 21. Hi assistiren 15 persones, quasi tots directius.

Joan Verger Jaume
President del C.D.
Montuïri durant
les dues darreres
temporades

Després de més d'una hora de parlar sobre el tema i quan no es colombrava una solució i s'entreveia que la continuïtat del Club passava per moments molt difícils, va sorgir la proposta de Cristòfol Cerdà, el qual va dir que podia ser president de la gestora, sempre que hi hagués gent que li ajudés a tirar endavant.

La major part dels assistents donaren mostra de l'interès i estimació que tenen cap al futbol montuïrer i li oferiren la mà, uns com a membres constituents de la gestora i altres com a col·laboradors, sumant en total deu persones.

Cristòfol Cerdà ha estat un directiu de tota la vida i aquests darrers anys ha treballat molt pel Club, especialment pels equips de base.

Des d'aquí hem de fer una cridada perquè aquesta gestora pugui trobar la col·laboració necessària i la mentalització que els grans beneficiats del futbol són els propis jugadors, pares i aficionats. Els directius hi han de posar hores, doblers i maldecaps, sense tenir-ne altre guany més que la satisfacció per a una obra comunitària i positiva.

Biel Gomila

25 anys enrera*Agost de 1965***NOUS JUTGE I FISCAL**

"Per substituir Rafel Cerdà Martorell, que havia ostentat el càrrec fins al present, ha estat nomenat jutge de Pau de Montuïri, Bartomeu Ramonell Aloi. També ha estat designat Mateu Jordà Mateu per ocupar el càrrec de fiscal en substitució del seu germà".

50 anys enrera*AGOST DE 1940*

Ja feia temps que "Es Pou Guerrer" tenia el coll espanyat, i a proposta del regidor Joan Socias l'Ajuntament, a l'agost de 1940, acordà que s'arreglàs i que damunt s'hi construïssin dues columnes per poder col·locar la corriola a fi que la gent pogués treure aigua amb més facilitat.

Gloses**A MADÓ "MANXES"**

Madó "Manxes", venc per vós,
que som un home "sincero",
vos pregunt amb gran "salero"
si vos recorda on éreu,
quan es primer plat rompéreu,
molt abans de casar-vós.

SON FORNÉS I LES NINES

Si pasau per Son Fornés,
'turau-vós a visitar
es talaiot que hi ha allà,
perquè és de molt d'interès;
llavors, trobareu, després,
ninetes com a "bebés",
que valen ulls per mirar,
que allà van a treballar;
jo amb elles voldria estar
festes i dies feiners.

*Miquel Massanet "Parri"***DEMOGRAFIA**

Juliol de 1990

NAIXEMENTS

Dia 18: Grazia Memoli Alberola,
filla d'Andrea i Monserrat.

MATRIMONIS

Dia 28: Miquel Miralles Rigo amb
Maria Isabel Mayol Verger.

DEFUNCIONS

Dia 18: Joan Bauzà Verger, de 58
anys, casat. "Capità".

Dia 24: Jerònia Arbona Ginard, de
86 anys. Viuda. "Marxanda".

Dia 27: Coloma Miralles Garau, de
92 anys. Viuda. "Malherba".

PLUVIOMETRE

Durant el mes de juliol no ha plogut.

CUINAR EN CASA**CONILL AMB CEBA****INGREDIENTS**

Un conill
Una tassa d'oli
Una tassa d'aigua
Una tassa de vinagre
1 quilo de cebes
1/4 de pastenagó
400 grams de tomàtigs
Paper "Albal" per tapar la greixonera.

ELABORACIÓ

Tallar el conill a trossos, salar-lo, posar-lo dins una greixonera. Damunt posar la ceba tallada petita i el pastenagó molt primet; llavors posar les tomàtigs tallades rodones. Posar per damunt, la tassa de vinagre, la d'aigua i la d'oli. Llavors tapar la greixonera amb paper "Albal" perquè no es socorri al forn.

*Recepta de**Margalida Bernàssar "Carbonera"***CORREDURIA DE SEGUROS****GOMILA S.A.****CARRER JAUME II, 4 - TELF. 64 60 43 - MONTUÏRI****Amb motiu de Sant Bartomeu****Desitjam a tots els montuïrers****BONES FESTES**

Sant Bartomeu: Les festes religioses

Un any més s'acosten les festes de Sant Bartomeu, el titular de la nostra parròquia. Per a molta gent, la festa es limita als actes de carrer, que encara que molt dignes de tenir en compte no ens han de fer oblidar que la festa se celebra en honor d'un sant. Dins el programa hi figuren els següents actes organitzats per la parròquia.

Dilluns dia 20, a les 9 del vespre: celebració penitencial com a preparació per a les festes.

Dijous dia 23, a les 9 del vespre: Completes de la Vigília del Sant.

Divendres dia 24, a les 11'30. Ofici solemne de Sant Bartomeu. Predicarà l'homilia el rector solidari Bartomeu Tauler. La Coral "Montlliri" interpretarà la missa "Mater Amabilis" del Pare Martorell.

Dins la vuitada de les festes, en un moment oportú, es durà com cada any la comunió als malalts.

Els problemes socials necessiten més atenció

Un dels grups més responsables i actius de la nostra parròquia és la Comissió d'Acció Social, que es preocupa tant dels casos de marginació i necessitat que es donen a nivell de poble com de col·laborar amb altres organitzacions cristianes a nivell diocesà (Càritas, Deixalles, Projecte Home, Menjador de Transejants, etc.)

El dilluns dia 23 de juliol, els components de l'esmentada comissió es varen reunir a la rectoria amb dues de les assistents socials que presten els seus serveis en alguns pobles integrats dins la Mancomunitat del Pla de Mallorca. Són elles l'algaïdina Petra Juan (que té cura d'Algaida, Montuïri i Sant Joan) i la vilafranca Margalida Rosselló (que atén Vilafranca, Petra i Ariany).

A més d'estudiar alguns problemes concrets que afecten a Montuïri, es tractaren i discutiren els distints programes que a nivell de Mancomunitat ja estan en marxa o en vies de concreció: l'aten-

Les danses dels Cossiers reviu i fan vibrar els montuïrers amb to de festa major. Sense ells, les festes de Sant Bartomeu perdrien tot el seu encant. Es pot dir que aquestes dies constitueixen l'essència del nostre poble.

ció individual i familiar, l'ajuda personal a domicili, l'alcoholisme i altres toxicomànies i les enquestes de prospecció i problemàtica entorn a la 3a. edat, per a les quals les assistents socials demanaren amb insistència la col·laboració voluntària de persones que se sentin vinculades a la parròquia i vulguin col·laborar a millorar el poble en lloc de criticar la feina destintressada que fan els altres.

Per a una major informació de cara als nostres lectors, l'assistenta social Petra Juan està a disposició dels montuïrers, per a tota casta de consultes, cada dilluns de les 9 a les 13 hores a les oficines de l'Ajuntament (telèfon 64 60 29).

Igualment, les persones amb capacitat de superar les fronteres personals i egoistes, i sobretot si se senten amb coratge de fer qualche cosa positiva pels altres, poden posar-se en contacte o cridar al telèfon de la parròquia: 64 60 20.

Moviment Familiar Cristià

RESSÒ DEL IV ENCONTRE MUNDIAL

Encara no fa un any que a Àvila es va celebrar el IV Encontre Mundial del Moviment Familiar Cristià. Els tres anteriors s'havien celebrat a Tanzània, Itàlia i Xicagó.

En aquest darrer es va posar de manifest que no es pot concebre la societat sense la família, ja que és el seu element natural.

El Moviment Familiar Cristià aspira a un model de família que fortaleixi els seus valors permanents, purificant els elements històricament caducs, potenciant el desenvolupament personal dels seus components, sense reprimir-los i facilitant el diàleg entre generacions (padrins, pares, fills), sense bloquejar-lo, en actitud de donar i rebre per enriquir-se mútuament.

És per això que s'ha d'aprofitar el tresor de l'alegria, valor i entusiasme dels joves, per sincronitzar-lo amb la maduresa i experiència dels majors.

S'estudiaren els factors essencials de la família, com són matrimoni (parella, estabilitat, sagrament), mútua entrega (amor, diàleg, fidelitat) i les relacions entre generacions (padrins, pares, fills).

Els principals problemes són: Manca de diàleg i enteniment, infidelitat i de caire econòmic.

Es va arribar a aquestes conclusions:

FETS QUE PREOCUPEN

a) Situació d'injustícia social, misèria i opressió; b) famílies espanyades, matrimonis precoços; c) avort, drogaaddicció, alcoholisme, permissivitat, distorsió de l'amor.

VALORS A POTENCIAR

a) Amor incondicional en actitud de servei i entrega; b) respecte, tolerància, diàleg, defensa dels drets de la persona; c) educació d'un esperit crític que ajudi a decidir en llibertat i actuar per convicció dins la societat, participant-hi; d) defensar l'autoritat com a servei al bé comú; e) donar testimoni dels valors cristians en coherència amb la vida i la societat; i f) oferir una sòlida educació humana i cristiana als fills, enriquant-se mútuament amb un diàleg sa i positiu.

**BONA
PAU**

DESITJAM A TOTS ELS NOSTRES LECTORS
UNES BONES FESTES DE SANT BARTOMEU